

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

115285

**KOCAELİ BÖLGESİ
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA
OKUYAN ÖĞRENCİLERİN
SPORA YÖNELMELERİNDE AİLENİN,
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ VE ÇEVRENİN ETKİLERİ**

115285

M. Fahrettin ASLAN

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM BAKANLIĞI
BİLİM UZMANLIĞI

Kocaeli Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin

Beden Eğitimi Ve Spor Programı İçin Öngördüğü

BİLİM UZMANLIĞI (YÜKSEK LİSANS) TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır.

KOCAELİ

2002

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KOCAELİ BÖLGESİ
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA
OKUYAN ÖĞRENCİLERİN
SPORA YÖNELMELERİNDE AİLENİN,
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ VE ÇEVRENİN ETKİLERİ**

M. Fahrettin ASLAN

Kocaeli Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliğinin
Beden Eğitimi Ve Spor Programı İçin Öngördüğü
BİLİM UZMANLIĞI (YÜKSEK LİSANS) TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır.

Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. Zekiye BAŞARAN

KOCAELİ
2002

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürlüğü'ne

İş bu çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında BİLİM UZMANLIĞI (YÜKSEK LİSANS) TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Ünvan Adı SOYADI İMZA

Prof. Dr. Aydın ÖZBEK

Üye Ünvan Adı SOYADI İMZA

Doç. Dr. Yavuz TAŞKIRAN

Üye Ünvan Adı SOYADI İMZA

Yrd. Doç. Dr. Kenan SIVRIKAYA

Üye Ünvan Adı SOYADI İMZA (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Zeliye BAŞARAN

Üye Ünvan Adı SOYADI İMZA

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

12.11/2002

Prof. Dr. Nejat GACAR

Enstitü Müdürü

ÖZET

Kocaeli bölgesi ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerin spora yönelmelerinde ailenin, beden eğitimi öğretmeni ve çevrenin etkileri

Bu çalışmada, ilköğretim öğrencilerinin spora yönelmelerinde ailenin, çevrenin ve beden eğitimi öğretmenlerinin etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini Kocaeli ili merkezdeki farklı bölgelerde bulunan ilköğretim okulları ve burada okuyan 2500 öğrenci teşkil etmiştir. İlköğretim 6., 7. ve 8. Sınıflarında okuyan deneklere 22 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Deneklerden 2451'i (% 98) anketi cevaplandırmıştır.

Araştırmada, frekans, yüzde ve 05 anlamlılık düzeyinde Pearson korelasyon tekniği kullanılmıştır. Kullanılan anketlerin analizi Windows SPSS paket bilgisayar programı ile yapılmıştır.

Araştırma sonunda; spora yönelmede ailenin etkisi ilk sırayı almıştır. Bunun yanında özel okullardaki tesis sayısına bağlı olarak öğrencilerde spora yönelmenin fazlalığı ile haftada 2 saat olan beden eğitimi derslerinin öğrencilere getirisinin çok büyük olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Beden Eğitimi Öğretmeni, Aile

ABSTRACT

Influence of Families, Sport Teachers and Environment on Primary School Students in Kocaeli Region to be directed Towards Sport

The aim of this study is to determine the effect of sport teachers, families and environment on primary school students to be directed to sport.

Various primary schools in Kocaeli region and 2500 students from these schools constitute the universe of this study. An inquiry of 22 questions has been conducted to students from 6, 7 and 8th classes. 98% of the participants namely 2451 out of 2500 answered the inquiry.

Pearson correlation method with frequency, percentage and 0.5 significant level has been used in this research. The result analysis of inquiries has been carried out using Windows SPSS software.

Consequently, family influence is ranking first directing students to sport. It was also concluded, those sport courses in schools 2 hours per week and excessive number of students directing to sport due to number of facilities in their colleges, do not too much bring benefit to students.

Keywords: Sport, Sport Teacher and Family

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tez çalışmamı yöneten ve çalışmamın her aşamasında beni destekleyen tez danışmanım sayın Yrd.Doç.Dr. Zekiye BAŞARAN'a, istatistik işlemlerimde bana yol gösteren sevgili hocam Yrd.Doç.Dr Kenan SİVRİKAYA'ya beni bu çalışmada yalnız bırakmayan sevgili arkadaşım Arş.Gör. Mahmut KAHVECİ'ye ve Beden Eğitimi Öğretmeni Yeşim OKUMUŞ'a, araştırma anketinin sağlıklı uygulanabilmesi için bizzat anketörlük yaparak katkıda bulunan sevgili Spor Yöneticiliği bölümü öğrencilerine, eğitim hayatım boyunca beni destekleyen aileme ve bu çalışmamda beni yalnız bırakmayan, yanımda bulunan ve destekleyen sevgili eşim N.Gözde ASLAN'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET	İV
ABSTRACT	V
TEŞEKKÜR	VI
İÇİNDEKİLER	VII
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	İX
TABLolar DİZİNİ	X
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR	4
2.1. Spora Yönelme Anketinde Kullanılan Temel Kavramlar	4
2.1.1. Aile Kavramı	4
2.1.2. Çevre Kavramı	5
2.1.3. Beden Eğitimi Kavramı	6
2.1.3.1 Beden eğitiminin genel amaçları	9
2.1.3.2. Beden Eğitiminin Kişiyeye Kazandırdıkları	10
2.1.3.3. Beden eğitiminin temel faydaları	11
2.1.4. Spor Kavramı	12
2.1.4.1. İnsanları spor yapmaya iten nedenler nelerdir?	21
2.1.5. Spor: Okul, Çevre, Aile Ve Beden Eğitimi İlişkisi	22
2.1.6. Eğitim Kavramı	23
2.2. İlin Sosyal Potansiyeli	27
2.2.1. İlin Coğrafi Yapısı	27
2.2.2. Nüfus	28
2.2.3. Ekonomi	29
2.2.4. Sanayi	29
2.3. İlin Spor Potansiyel	30
2.3.1. İlköğretim Okulları	30

2.3.2 Kulüp Ve Tesis Sayısı	31
2.3.2.1.Kocaeli Bölgesinde Yapılan Spor Branşları ve Spor Kulüp Sayıları	31
2.3.2.2. Kocaeli Bölgesi Spor Tesisleri	32
2.3.2.3. Kocaeli Bölgesindeki Branşlara Göre Sporcu Sayıları	33
3.GEREÇ VE YÖNTEM	35
4.BULGULAR	37
5.TARTIŞMA	53
6.SONUÇ VE ÖNERİLER	56
KAYNAKLAR	60
ÖZGEÇMİŞ	67
EKLER	68

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

D.İ.E.	Devlet İstatistik Enstitüsü
G.A.T.A	Gülhane Askeri Tıp Akademisi
G.S.İ.M.	Gençlik Spor ve İl Müdürlüğü
G.S.M.H.	Gayri Safi Milli Hasıla
K.G.S.İ.M.	Kocaeli Gençlik Spor ve İl Müdürlüğü
K.P.K.M.	Kocaeli İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü
K.S.O	Kocaeli Sanayi Odası
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
TİC.	Ticaret

TABLolar DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo I Deneklerin Kişisel Bilgileri	37
Tablo II Deneklerin Anne Bilgileri	38
Tablo III Deneklerin Baba Bilgileri	39
Tablo IV Denek Aile Bilgileri	40
Tablo V Ağırlıklı Olarak Yapılan Spor Bilgileri	41
Tablo VI Yapılmak İsteyip Yapılamayan Spor Branşları Ve Yapılamama Nedenleri	42
Tablo VII Spor Yapmaya İten Etkenler	43
Tablo VIII Kaç Yıldır Spor Yapıldığı	44
Tablo IX Spor Yapma Nedeni	45
Tablo X Sporü Meslek Olarak Seçme Nedenleri	46
Tablo XI Ailenin Spor Tercihlerine Bakış Açısı	46
Tablo XII Çevrenizde Spor Yapan Bireyler	47
Tablo XIII İkamet Edilen Yere En Yakın Spor Alan Ve Alanları	48
Tablo XIV Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Yöneltilmedeki Etkisi	49
Tablo XV Haftalık Yapılan Spor Saati Bilgileri	49
Tablo XVI Ağırlıklı Olarak Yapılan Spor Branşları İle Bazı Parametreler Arası İlişki	50
Tablo XVII Haftalık Kaç Saat Spor Yapıldığı İle Bazı Parametreler Arasındaki İlişki	51
Tablo XVIII Ailenin Aylık Gelir Düzeyi İle Bazı Parametreler Arasındaki İlişki	52
Tablo XIX İkamet Edilen Çevre İle Devam Edilen Okul Türü Arasındaki İlişki	52

1.GİRİŞ

Spor faaliyetlerinin bireylerin kişilik gelişimine ve olumlu davranış alışkanlıkları kazanmasına katkıları olduğu bilinmektedir.

Her sağlıklı insan hareket edebilme yeteneğine sahiptir fakat bu yeteneğini geliştirebilme ölçüsü farklıdır. Bu gelişimin ölçüsünü belirleyen kişinin sensomotorik yapısının kalitesidir. Bu gelişimin üst sınırlarını belirleyen yapısal kalitenin yanı sıra eğitimle onu oldukça erken yaşlardan itibaren desteklemeye başlanması, giderek artan sportif başarının temelini oluşturmaktadır. (Kalyon, 1997)

Günümüz yaşam felsefesinde spor, kaliteli yaşamın bir parçası ve en yararlı sosyal etkinliklerden birisi olarak kabul edilmektedir. Performans sporu bir yana, günümüz yaşam kavramında çocuğun dengeli ve sağlıklı gelişimi içerisinde düzenli spor yapmanın önemli bir yeri vardır. Çocuğun buluş çağı öncesi ve sonrası düzenli olarak yaptığı spor etkinlikleri, sağlıklı bir fiziki yapının gelişmesini sağlarken; geç yaşlarda fizik yapının bozulmasını geciktirmede önemli rol oynamaktadır. Bilindiği gibi, büyümenin en hızlı olduğu çocukluk evresinde insan vücudu en fazla değişken yapıya sahiptir. Bu evre aynı zamanda, insan vücudunu zararlı çevresel etkenlerden de en fazla etkilendiği çağdır. Zararlı kabul edilen çevresel etkenler; hatalı ve yanlış beslenme, hastalıklar, kötü sosyo-psikolojik ve yetersiz fiziksel etkenlerdir. Bu etkenler bir arada olduğu zaman, büyüme ve gelişme yeteri kadar oluşmamakta ve kişi genetik olarak sahip olduğu fizik yapıya ulaşamamaktadır. Bu nedenle yukarıda sayılan etkenlerden olan spor; çocuk yaştan yapılmamışsa, yetişkin çağa gelindiğinde yapılan antrenmanla kişinin sahip olduğu bir takım kapasite potansiyelini sonuna kadar geliştirebilmesi mümkün olamamaktadır. Yapılan gözlemlerle okul çağında çocuklara düzenli olarak yaptırılan spor, daha geç yaşta güncel yaşamın bir parçası olarak alışkanlık haline getirilecek şekilde benimsenebilmektedir. Geç yaşlarda, düzenli spor yapma alışkanlığının kazanılması zor olmaktadır. Bu nedenle, sağlıklı olmak için erken yaşta spor yapmanın son derece önemli olduğu kabul edilmektedir. (Kılıçgil, 1998)

Çocuk açısından spor, fiziksel gelişimin yanında sosyal açıdan da önemlidir. Spor yardımıyla çocuğun çevresini tanıması ve iletişim kurabilmesi daha kolay gerçekleşmektedir. Bu alanlarda olumlu gelişmeler, çocuğun duygusal olarak da daha iyi gelişmesine yardımcı olabilmektedir.

Sporun bu önemli özellikleri göz önüne alınarak, birçok ülke okullarında beden eğitimi ders saatine ve ders kapsamına gerekli önemi göstererek, eğitimin genel ve özel amaçlarının bir kısmı, beden eğitimi dersleriyle verilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda, bazı Avrupa ülkelerinde, ilkokullarda beden eğitimi dersi haftada 6 saati bulurken, ülkemizde bu süre iki saattir. Oda daha bu sene iki saate çıkarılmıştır. (Öztürk, 1998)

Dünya ülkelerinde beden eğitimi programlarında köklü değişikliklere gidilmektedir. Çocuk merkezli bu yaklaşımlarda her yaş grubunun gelişim özelliklerini dikkate alan ve onların özelliklerine uygun programlara ihtiyaç vardır. Bizde hala toplu öğretimin esas olması nedeniyle ilköğretim I. kademesindeki 1, 2, 3, sınıflar ile 4 ve 5. Sınıf ikinci kademesinde 6, 7 ve 8. Sınıf programları kendi içinde aynıdır. Ayrıca ülkenin genelinde çocukların gelişim düzeyleri tespit edilerek standartlar oluşturmalıdır.

Uluslararası spor başarıları, ülkelerin kendilerini tanıtmaları, prestij kazanmaları; gerek politik gerekse ekonomik açıdan olumlu yönlerde gelişmelerin sağlanabildiği bir alan olmaktadır. Bunun önemini erken anlamış birçok ülke, spora çok geniş tabanlı olarak yatırım yapmış ve bugün bunun sonuçlarını uluslararası başarıyla almaya başlamışlardır. Bu başarılarda en büyük etken; alt yapı, tesis, çalıştırıcı ve teknolojileriyle, çocukları en uygun oldukları yaşlarda yetenekli olabilecekleri sporlar için seçmek ve yönlendirmek konusunda oldukça titiz ve sistemli çalışmalarıdır.

Ülkemizde genellikle sporun seçilmesi ve bu faaliyetlere katılma anne ve baba çocuğun isteğinden önce kendi isteklerini kabul ettirme biçimiyle etkili olmaktadır. Fakat bir süre sonra bu faaliyetlerden hoşlanmıyorsa, isteğini bildirdikleri aileleri de bu isteğe fazla direnememektedir. (Kılıcıgil, 1998)

Üretilen spor politikalarına zemin oluşturması açısından Kocaeli'ndeki ilköğretim gençliğinin spora yönelmelerindeki etkenleri belirlenmesi araştırmasında

Sportif tercihler ve spora yönelme araştırmasında amaçlanan Kocaeli ili ilköğretim gençliğinin spora yönelmelerindeki etkenlerin belirlenmesi ve yeni spor politikalarına zemin oluşturması açısından destek sağlamaktır.

2. GENEL BİLGİLER VE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

2.1. Spora Yönelme Anketinde Kullanılan Temel Kavramlar

2.1.1. Aile Kavramı

Büyük Larousse, aileyi aynı çatı altında yaşayan anne, baba ve çocuklar olarak tanımlamaktadır. Türkçe sözlükler içinde ise aile, kadın ve erkeğin çocuklarıyla oluşturdukları iş bölümüne dayalı, küçük ve büyük yada dar ve geniş aile gibi türleri olan toplumsal ve ekonomik birlik şeklinde tanımlanmaktadır.

Aile, biyolojik ilişkiler sonucu insan türünün devamını sağlayan, toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belirli kurallara bağlandığı o güne dek toplumda oluşturulmuş maddi ve manevi zenginlikleri kuşaktan kuşağa aktaran, biyolojik, psikolojik, ekonomik, toplumsal, hukuksal ve benzeri yönleri bulunan toplumsal kurumdur (Doğan, 2000).

Aile çocukluk,ergenlik ve hatta gençlik yıllarında,kişi üzerinde en etkili çevredir. Çocukluktan gençliğe doğru gittikçe etkisi biraz azalabilmektedir. Bunun sebebi,ailenin çocuklarına gösterdiği ilginin azalması değildir. Ergenlik ve gençlik dönemlerinde birey ailenin dışında çevreye yönelmektedir. Bilakis ‘ anne kucağından inerek yürümeye başlayan, büyüyen yetişen toplumun bu küçük üyesinin karakterlerinin oluşmasında katılım,yetenek ve eğilimlerinin yönlenmesinde,çevreye uyumunun sağlanmasında ve eğitiminde ailenin etkisi tartışılmayacak derecede büyüktür (Kılıcıgil, 1998).

Aile sosyal dünyayı ve spor dünyasını görmeyi sağlayan ilk birimdir. Ailenin sosyalizasyon üzerindeki ilk ve güçlü etkisi çocuğun spora katılıp,katılmayacağını ve katılıyorsa nasıl spor yapacağını belirler. Aileler tarafından spora pozitif değer biçme, nesiller arasında spora ilgiyi arttırır. Bundan başka, aileler de spora katılıyor yada

geçmişte sporla ilgilenmişlerse, spor yapmaya devam ediyor yada düzenli olarak spor programlarını seyrediyorlarsa, aileler çocuklarının sporda başarılı olmalarını ümit ediyorlarsa yada amaçlıyorlarsa, spora aktif katılım genel konu ise çocuklar sporla daha fazla ilgilenebilir ve katılımında bulunabilirler (Morris, 1978).

Aile yeteneğin oluşmasında ve gelişmesinde en etkili faktördür. Ailenin bir takım beklentileri vardır. Çocuğunun sportif başarısı onlara tarifsiz hazlar verecektir. Bu doğrultuda yetenek seçimi çalışmalarında bulunan araştırmacıların ve eğitimcilerin en çok dikkat etmeleri gereken kesimdir. Belli bir noktadan sonra mantıklı düşünmek ve bilgilendirmek gerekir (Adır, 1998).

Ayrıca ailelerin dikkat etmesi gereken nokta çocuklarına karar verme noktasında teklif sunma ama baskı kurmama olmalıdır. Spor eğlence olmalı baskı unsuru olarak kullanılmamalıdır (Adır, 1998).

Ülkemizde henüz bilimsel anlamda branş belirlenmesinden çok çocukların, ailelerin yada kendilerinin branş seçmeleri söz konusudur. Ayrıca çocuğun ve ailesinin yer aldığı toplumsal tabakanın sahip olduğu ekonomik, kültürel ve toplumsal yapı çocukların yada ailelerin branş seçmedeki tercihlerinde de etkili olmaktadır (Adır, 1998).

2.1.2. Çevre Kavramı

Çevre sözcüğü, bugün artık çok geniş anlamlarda kullanılmaktadır. Her sistem bir parça olarak düşünüldüğünde, sistem dışındaki her şey çevre olarak tanımlanmaktadır. Örneğin evimiz yaşamımızda önemli bir mekandır. Bu mekan sistemin, yani yaşamın bir parçası ise, evimiz dışındaki, komşularımız, mahallemiz, tanıdık ve akrabalarımız hep sosyal çevre bünyesinde dirler (Kılıcıgil, 1998).

Çevre sözcüğü, bizleri etkileyen tüm doğal nesne ve koşullarla, insan yapısı ve koşulları kapsayan, alt ve üst kurumlarıyla, toplumsal örgütlenmeyi içerir (Onat, 1982).

Sosyal çevre, insanları belli amaçları doğrultusunda bir arada toplar ve diğerlerinden ayırır. Bir okulun öğretmenleri o okulun sosyal çevresi içinde, aynı branş öğretmenleri de her bir grubun kendi sosyal çevresinde bir araya gelirler. Sosyal çevreler hareket kabiliyetleri bakımından serbesttir (Onat, 1982).

İnsanlar doğal çevrenin bir üyesidirler ve bu çevrenin doğal verilerine muhtaçtırlar. Yaşamlarını devam ettiren insanlar arası davranışlar bağı symbiotic (ortak yaşam) ilişki gibidir. İnsan toplumu, bireylerin birikmesinden, tıpkı bitkiler, hayvanlar gibi sınırları belli olan doğal çevrede birlikte yaşamalarından ve toplumun bir sosyal çevre içinde oturmuş olmalarından meydana gelir (Onat, 1982).

Çevre faktörü diğer insanlara oranla gençler için daha ayrıcalıklı bir özellik taşır. Gençin ailesiyle birlikte veya algıladığı tüm durumlar, çevreden ve çevrenin etkileriyle şekillenir, biçimlenir. Genç bu biçimlere göre değişimleri bazen kıyaslayarak bazen de kendi varsayımlarıyla özdeşleştirmeye çaba gösterir. Uyum varsa kabullenir, yoksa çatışır. Yani tavır koyar. Kendi varlığını önce kendisine kabul ettirmeye çalışır (Kılıcıgil, 1998).

2.1.3. Beden Eğitimi Kavramı

Beden eğitimi oyun, jimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitimidir (Özmen, 1999).

Bireyin, bedenlen ruhen ve fikren gelişimini sağlamak, günlük yaşama ve iş yaşamının koşullarına hazırlamak, ulusal bilinç ve yurttaşlık duygularını kuvvetlendirmek amacı ile yapılan düzenli ve metotlu çalışmaların tümüne beden eğitimi denir (Yalçın, 1995).

Beden eğitimi sağlıklı, güçlü, mutlu olma, kişilik, karakter, ahlaki, değerler kazanma kültürleşme, toplumsallaşma ve vatandaşlık eğitimidir. İnsanların bedenlen, ruhen ve fikren gelişmesini organizmanın bütünlüğünü zedelemeyen dengeli bir

şekilde gelişmesini sağlayan birey kendisine ve bulunduğu topluma yararlı bir insan olarak yetiştiren bilimsel beden eğitimi faaliyetlerine beden eğitimi denir (Açak, 1997).

Beden eğitimi genel eğitimin önemli bir parçası olup, çocuğun oyun hakkının ve serbest hareketinin okul yaşamı içinde yerini güvenceye alır; bedensel ve ruhsal eğitimi sağlayarak sportif etkinliklerden keyif almasını mümkün kılar. Her öğrenci, beden eğitimi dersi içinde yeteneklerinin geliştirilmesi ve dengesiz gelişimin giderilmesi hakkına sahiptir. Beceri, kuvvet ve beden eğitimi içinde toplanan planlı etkinlikler, gelişimi önemli bir şekilde destekler ve sağlıklı bir yaşamı mümkün kılar (Özmen, 1999).

Günümüzde hızlı teknolojik gelişmelerle birlikte beden eğitimi ve sporun önemi giderek artmış ve eğitim amaçlarının insana kazandırabileceği önemli bir disiplin durumuna gelmiştir. Çünkü beden eğitimi ve spor bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişmelerini sağlayan bir bilimdir (Temel ve Sunay, 1999).

Beden eğitimi insanları hem ruhen, hem fikren ve bedenlen olgunlaştıran, geliştiren en az yorgunluğa karşılık en çok fayda sağlayan jimnastik, oyun ve spor faaliyetlerini içine alan bir bilim dalıdır (Nixon, 1980).

Beden eğitimi; Oyun jimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup; bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitimidir. Beden eğitimi dersleri, harekete ilişkin davranışlardaki değişiklikler yoluyla bireyin vücut kontrolü, koordinasyonu ve sinir kas sistemlerinin gelişimini sağlayarak beraberinde zihinsel ve psikolojik yönde uyumlu olmasını da sağlamaktadır (Nixon, 1980).

Beden eğitimi vücudun yapı ve fonksiyonunun geliştirilebilmesi, eklem ve kasların kontrolü ve dengeli bir biçimde gelişmelerini sağlayan, boş zamanları değerlendirmeyi, fizik gücü en ekonomik tarzda kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolünü, metotlu bir şekilde hareket etmeyi öğreten bir faaliyet sistemidir (Açak, 1997).

Okullarda örgün öğrenim programları içinde yer alan beden eğitimi ve spor etkinlikleri öğrencinin toplumsallaşması ve kişilik kazanması açısından çok önemlidir (Şükran, 2001).

Genel eğitimin moral entelektüel ve fizik bölümlerinden biri olarak çevik, dayanıklı, pek gözlü ve tek kelime ile “iyi yurttaş” yetiştirmekte uygulanan jimnastik ve spor gibi beden hareketlerinin tümüdür (Selçuk, 1990).

Beden eğitimi ve spor faaliyetleri özellikle çağımızın son çeyreğinde bilim ve teknolojideki gelişmeleri de yedeğine alarak, ekonomik, sosyal, toplumsal, psikolojik hatta siyasi boyutlarıyla kendini kabul ettirmiş ve kitlelerin hatta ülkelerin çekim merkezi haline gelmeyi başarmıştır (Akkaya, 1998).

Beden eğitimi öğretmeni, sınıf ve okul düzeyinde çeşitli spor branşlarında yeteneklerine, ilgisine ve uzmanlık alanlarına göre seçtiği öğrencileri ders dışında çeşitli çalışmalara tabi tutar. Öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirmede, birbirleri arasındaki iş birliği ve arkadaşlık duygularının sağlanması, çeşitli branşlarda yeterli ve başarılı sporcuların yetişmeleri gibi hedeflere ulaşmak gözetilir (Küçük, 1997).

Beden eğitimi öğretmeni, okulda bir çok öğrenciyi spor ortamına rahatlıkla çekebilir. Öğretmen tarafından öğrenciye okul veya fiziki imkanlardan faydalanarak çeşitli spor branşlarında çalıştırılır. Öğrencilere, çeşitli kulüplerle iş birliği yapılarak buralarda sportif çalışmalara katılırlar (Küçük, 1997).

Gelişmiş bazı ülkelerde beden eğitimi öğretmenin yetiştirilmesi oldukça kapsamlı olup, Almanya’da beden eğitimi ve spor öğretimi iki türlü olmaktadır. Birincisi, lise öğretmeni üzerine 6 veya 8 yarı yıllık ağırlıklı olarak sporun pratiği ve teorisinin öğretildiği ‘Diplomalı Spor Öğretmenleri’, ikincisi ise öğretim süresi lise öğrenimi üzerine 8 yarıyıl olan ‘Okullar Beden Eğitimi Öğretmenliği’dir. Fransa, Belçika ve Avusturya gibi sporda başarılı sonuçlar alan yabancı ülkeler de benzer uygulamalara rastlanmaktadır (Sunay, 1998).

2.1.3.1. Beden Eğitiminin Genel Amaçları

Atatürk ilkeleri ve inkılapları, anayasa, milli eğitim temel kanunu ve Türk milli eğitiminin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı mutlu iyi ahlâklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır.

- ATATÜRK' ün ve düşüncülerinin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri açıklayabilme,
- Bütün organ ve sistemleri seviyesine uygun olarak güçlendirebilme ve geliştirebilme,
- Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirebilme,
- İyi duruş alışkanlığı edinebilme,
- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
- Ritm ve müzik eşliğinde hareketler yapabilme,
- Halk oyunlarımızla ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olma,
- Milli bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını önemini kavrayabilme, törenlere katılmaya istekli olma,
- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleriyle değerlendirmeye istekli olabilme,
- Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
- Tabiatı sevme, temiz hava ve güneşten faydalanabilme,
- İş birliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilme,
- Görev ve sorumluluk alma, lidere uyma ve liderlik yapabilme,

- Kendin güven duyma, yerinde çabuk karar verebilme,
- Dostça oynama ve yarışma, kazananı taktir etme, kaybetmeyi kabullenebilme, hile ve haksızlığın karşısında olabilme,
- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilme,
- Kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme,
- Spor araç ve tesisleri hakkında bilgi sahibi olma ve bunları gereği gibi kullanabilme (M.E.B., 1994)

2.1.3.2. Beden Eğitiminin Kişiy Kazandırdıkları

- Kişi kendini tanır, tanıtır,
- Yeteneklerini geliştirir, ve güçlü yönlerini öğrenir,
- Vücuduna ve sağlığına karşı bilinçlenir,
- Beceriler kazanarak organizmasını en etkili biçimde kullanmasını öğrenir,
- Fiziksel uygunluğu (kuvvet, çabukluk, dayanıklılık, esneklik, çeviklik, koordinasyon ve sağlık) geliştirir,
- Etkinlikler sonucu kişisel ve toplumsal nitelik ve becerileri geliştirir,
- Sağlık, mutluluk, yaşamında gerekli bilgi, davranış, alışkanlıklar ve beceriler kazandırır,
- Boş zaman davranışı ve alışkanlıklarını geliştirir,
- Kendine güveni arttırır (Yalçın, 1995).

2.1.3.3. Beden Eğitiminin Temel Faydaları

- Beden eğitimi genel eğitimin bir parçasıdır. Beden eğitiminin amaçları genel eğitimin amaçlarına uygundur ve bu amaçların gerçekleştirilmesine katkıda bulunur.
- Beden eğitimi etkinlikleri büyüme ve gelişme için temel oluşturur. İnsan organizmasının optimum gelişmesi büyük kas gruplarının katıldığı bedensel etkinliklere bağlıdır.
- Beden eğitimi boş zamanların faydalı bir şekilde kullanılmasına katkıda bulunur.
- Beden eğitimi kendini ifade etme ve yaratıcılık imkanları sağlar. Bedenin, bireyin duygularını ifadede kullanılması, yeni hareketlerin yaratılmasında zengin imkanlar yaratır.
- Beden eğitimi kültürel gelişmeye katkıda bulunur. Estetik beğeniye ve artistik üretime imkan sağlar.
- Beden eğitimi karakter gelişimine katkıda bulunur. Güçlü bağlar, bağlılık, takım ruhu, grup etkileşimi, oyun ve spor alanlarında görülen özelliklerdir. Bu özelliklerin kişilik gelişimine katkıları vardır. Takım arkadaşlarına, rakibe uyum, sosyal uyumun sağlanmasında etkili olur.
- Beden eğitimi organik gelişime (fiziksel uygunluk) katkıda bulunur.
- Beden eğitimi duyguların kontrol edilmesine katkıda bulunur. Oyun ve spor ortamındaki etkileşim, duyguların boşalımı ve kontrolü için uygun imkanlar sağlar.
- Psikomotor becerileri geliştirir.
- Sağlık ve korunma alışkanlıklarının gelişmesini sağlar.
- Zihinsel gelişime katkıda bulunur.
- Demokratik süreçlere katkıda bulunur. Sınıf ve grup etkinliklerinin planlaması ve yürütülmesinde katılımı sağlar.
- Fiziksel etkinlik ve hareket sağlar.
- Hayal gücünü, kişisel yapıcılık ve yaratıcılığı geliştirir.
- Çevreye uyum sağlamasına yardımcı olur.

- İyi bir lider ve aynı zamanda iyi bir izleyici olabilme ve sorumluluklar kabul edebilme özelliklerini geliştirir.
- İyi ve arzu edilen sosyal alışkanlıklar kazandırır.
- Otoriteye saygı duyma, kurallara uyma ve yeni kurallar geliştirmeye katkı sağlar.
- Başkalarının varlığını kabul ederek, onlara karşı dürüst, hoşgörülü ve saygılı davranmayı geliştirir.
- Kendini gerçekleştirme, güçlü ve zayıf yönlerini tanıyarak sınırlılıklarını bilme, kendine güven duyma ve davranışlarını kontrol edebilmeye katkı sağlar.
- Demokratik ortamlarda başkaları ile yarışmak ve sonuçta yenmek yada yenilmek gibi durumlarla karşılaşarak deneyim kazanır (Tamer, 1988).

2.1.4. Spor Kavramı

Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın en önemli unsuru insandır. İnsanların bedenlen, ruhen, fikren gelişmelerini ve bunlar arasında koordinasyon yeteneğini sağlayan spordur. Spor 'fiziki güç ile irade ve azmin, akıl ile tekniğin bir sentezi' sosyal bir bilim ve çağımızın en önemli toplumsal güçlerinden birisidir. Toplumsal güç olarak sporun, katılımcılara hem ruhsal hem bedensel faydaları vardır. Düzenli fiziksel egzersizlerle meşgul olan biri kişi uzun yaşar, iş hayatında da verimli olur (Başaran, 1988).

Günümüzde spor, çoğu insan için yaşam felsefesinde yaşam kalitesini artıran ve günlük sosyal aktivitelerin içinde yer alması gereken doğal bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Sportif başarıdaki etkenlerden birinin de, spora erken başlama olduğu bilinen bir gerçektir.

Tüm branşlarda yüksek performansa ulaşmak için spora çocukluk döneminde başlama gerekliliği vardır. Spor branşının özelliğine bağlı olarak bu yaşlar değişiklik göstermekle birlikte, çocukluk dönemine rast gelmektedir.

Branşa uygun yeteneklerin seçilmesinde ve çocukluk döneminin fiziksel, zihinsel ve psikolojik özelliklerinin bilinerek sportif çalışmaların yapılması ilerdeki başarının temelidir.

Ayrıca, burada başarının ötesinde çocuğun gelişiminin ve sağlıklı bir yapıya sahip olmasının da temel koşullarından birisi, çocukluk dönemindeki sağlıklı ortamlarda spor yapılmasıdır (Kuter, 1997).

Spor, sosyolojik açıdan tanımlanması son derece güç bir kavramdır. Bu güçlük aşağıda açıklanacağı üzere, sporun yüklenmiş olduğu anlamların ve araçların çokluğundan, içerdiği çeşitliliğin dinamizminden, kapsamının belirsizliğinden, sporun toplumdaki topluma değişen tarihsel arka planından ve günlük dilde yaygın bir biçimde kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Kısacası sporun çok boyutlu karmaşık yapısı onu kolayca tanımlanamaz kılmaktadır (İkizler, 2000).

Spor, her şeyden önce birbirinden son derece farklı, değişen hatta birbiriyle çelişen anlamlar içeren çok yönlü bir faaliyettir. Bu faaliyete yönelen bireylerin amacı, eğlenmek ve hoşça vakit geçirmekten, sağlığını korumaya, güçlü olmaya, sosyal bir çevre edinmeye yada para kazanmaya kadar geniş ve değişken bir yelpaze içinde yer almaktadır (İkizler, 2000).

Sporu tanımlamak kolay değildir. Bir kere spor çok yönlüdür. Hedefleri, biçimleri, içerikleri, yapılaş biçimi o kadar birbirine karşıt; sporcuların kişilik yapısı ve resmi desteği o kadar farklıdır ki sporu açıklamak isteyen çabalar eksik ve aykırı kalmaktadır (Voigt, 1998).

Spor kelimesi Latince dağıtmak, birbirinden ayırmak anlamına gelen disporate veya deposite kelimelerinden doğmuştur. Zamanla içinde yarışma, korunma ve üstün başarı elde etme çabası olan her türlü vücut faaliyetlerini belirten ve günümüzün yaygın terimi olan spor türemiştir. (Voigt, 1998).

Körbs'e göre spor; boş zamanları değerlendirmek için yapılan vücut ve kafa eğitimi ile birlikte eğlence ve deşarj olmayı sağlayan programlı hareketlerdir. (Voigt, 1998).

Konuşma dilinde spor çok çeşitli anlamlar ifade ettiğinden sporun kesin tarifini yapmak zordur. Spor teriminin altında anlaşılan her şey fiziksel analiz

sınırlarından daha çok günlük kullanım, tarihi gelişim ve sosyal, ekonomik, politik ve hukuki yapıyla ilgilidir.

Spor, iş ve oyun arasında yer alabilir. Sadece iş, oyun olduğu gibi, oyunda iş olabilir. Gerilim ve gevşeme, haz ve üzüntü, haz ve acı içinde sporunda tanzim edildiği bir koordinat sisteminde varsayılan noktaları oluşturur. Spor, isteğe bağlı olarak yapılan egemen değerler ve normların damgasını vurduğu bedensel bir harekettir (Voigt, 1998).

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğinin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslar arasında dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü arttırmak yanında belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanabilir (Yetim, 2000).

Spor motor hareketler, çalışma hayatından ayrı olarak özel bir kapsamı ve biçimi ihtiva eder. Bu hareketler geleneksel bir kavram içinde fayda sağlar. (Öztürk ve arkadaşları, 1998).

Günümüzde spor, kitleleri peşinden sürükleyen güçlü bir olgu olarak tüm dünya tarafından kabul gören, büyük yatırımlarla her geçen gün varlığını daha da hissettiren fizyolojik, kültürel, sosyo-ekonomik ve toplumsal bir süreçtir.

Bu yönüyle spor, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan tüm ülkelerin üzerinde birleştikleri en temel alanlardan biridir. Bugün beden eğitimi ve spor kavramının gelişmiş diye nitelendirilen ülkelerde bireyin, dolayısıyla toplumun ruhsal ve bedensel gelişimini sağlamada çok etkili bir araç olarak kullanıldığı inkar edilemez örneklerle ortadadır (Çon, 1997).

Spor , temel ve özgün bir eylem alanıdır. Temel bir eylem alanıdır , çünkü insanın doğasına dayanmaktadır. İnsanın doğası, canlılığının tek ve en önemli belirtisi harekettir. Spor; Özgün bir eylem alanıdır, çünkü bireyin yapıcı, yaratıcı etkinlikleriyle biçimlenmektedir. İnsanın hareket dağarcığı tarihsel gelişimi içerisinde ihtiyaçları doğrultusunda gelişmiştir, bu nedenle de yapıcı-yaratıcı etkinlikleri kapsamaktadır (Erdemli, 1996).

Sporun gerek kavram gerekse faaliyet şekilleri olarak çok büyük bir geçmişi olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu görüşlerin ışığı altında klasik anlamda spor bütünüyle hareket ve mücadele esasına dayanan bir takım alışılmış antrenman ve yarışlardır. Diğer bir deyişle spor, insan ruhundaki mücadele ve başarıma azminin sınırlı kurallar içinde, yarışmaya dönüşmesidir diye tanımlanabilir (Ersoy, 1986).

Spor, kişinin bedensel ve ruhsal gelişimini sağlayan vücut hareketleridir. Aynı zamanda boş vakitleri değerlendiren, iyi vakit geçirmeyi amaçlayan uğraşlardır. Henüz eski çağda bile insanlar bedensel becerileri ve yetenekleri geliştirmenin önemini kavramışlardır. Her ulus, kendi yaşam koşulları içinde ve yine kendi istekleri doğrultusunda bu tür becerileri kazanmanın ve yetenekleri geliştirmenin yollarını bulmuştur (Genel, 1989).

Spor, toplumdaki yeri, yüklenildiği işlevler açısından toplumsal bir kurumdur. Spor bu niteliği ile toplumsal yapıdan etkilenmesinin yanında, toplumu, toplumsal yapıyı değişimlere yol açabildiği günümüzün yadsınamaz bir realitesidir (İnel, Barut, 1994).

En kısa tanımıyla spor, insanların var olabilmek için doğayla giriştikleri ölüm kalım mücadelesinin barışçı benzetmesidir (Fişek, 1985).

Spor herkes içindir. Kişinin yaşı ve cinsiyeti ne olursa olsun, spor eğlenmek, insanlarla kaynaşmak, kendine iyi bakmak, kendilerini iyi hissetmek için iyi bir yoldur.

Çocukların ve gençlerin gelişim çağında spor yapmaları onların güçlü, dengeli, becerikli, sportmence yarışan kolayca sosyal ilişkiler kurabilen ve güleç yüzlü insanlar olma şansını artırır (Erkan, 2000).

Düzenli spor yapmak; ister üst seviyede yarışmak, ister parkta yürümek olsun, birey ve toplumu bir araya getirme, daha iyi bir yaşam kalitesi oluşturma açısından çok yararlıdır (Zorba, 1999).

Sporu anlamak için, sporun tarihsel gelişimini, uğradığı şekil değişiklikleri ve sporun yükselişindeki motivasyonları kontrol etmek zorundayız. Biz aynı zamanda sporun özelliğini ve eğlence, oyunlar ve yarışma kavramlarıyla ilişkisini anlamak zorundayız. Biz bu üç terimi normal hayatta spor hakkında konuşurken tartışırız.

Fakat bu terimlerin daha özel ve akademik anlamlarını anlamaya ihtiyacımız bulunmaktadır (Siedentop, 1990).

Spor gerek fizik, gerekse ruhsal gelişme için son derece yararlıdır. Bilinçli, iyi yapılabilen bir spor sağlıklı yaşamın temel unsurudur. Kötü alışkanlıklardan korunmada büyük rolü vardır (Ertat, 1984).

Spor moda değil, bir gereksinimdir. Ciddi bir uğraş olup amacı çoğu kez yarışmadır. Hatta dünyada bir çok insan sporu meslek olarak seçerek hayatını kazanmaktadır (Ertat, 1984).

İnsanlık tarihi kadar eski olan spor, zaman içerisinde sosyal ve teknolojik gelişmelere paralel olarak gelişme göstermiştir. Tarih boyunca kurulan devletlerin sosyal ve kültürel hayatlarında önemli görevler üstlenmiş, insanların her zaman büyük ilgi ile yaklaştığı sosyal bir müessese haline gelmiştir (Koşu, 1998).

Spor kavramı 14.y.y.'da İngiltere'de başlayan ulusallaşma hareketiyle ortaya çıkmıştır. İngiliz diline girmiş Latince sözcüklerin İngilizleştirilmesi amacıyla başındaki ekler atılınca 'disport', 'dysport', 'desport' biçimindeki kullanımlardan geriye 'sport' kalmıştır. Sözcüğün bugünkü haline ulaşabilmesi için Renaissance'dan başlayan ve 19.y.y.'a dek uzanan insanla ilgili değişik çalışmaların belli bir olgunluğa ulaşması beklenmiştir (Erdemli, 1996).

Spor tarihte oyun, oyalanma, eğlenme ve işten uzaklaşma anlamıyla, beş bin yıl önce bir çeşit beceri yarıştırmaya oyunu olarak karşımıza çıkmıştır. Bu bağlamda; en azından tarihsel düzlemde göze çarpan yada bilinen ilk spor türlerinin devlet haline gelmiş topluluklarda, yani tarihsel anlamda ilk devletlerde görüldüğü olgusunu dikkate aldığımızda, sporun toplumsal yapının sadece çağımızdaki değil, insanlık tarihinin başlangıcından beri görülen bir kurum olduğu hususunu ortaya çıkarmış oluruz. Böylesine bir ortam ve biçimde yapılan sporun oyun ve eğlence olmadığı, hele sporcu açısından oyalanma ve işten uzaklaşma olmadığını söyleyebiliriz (Kılıcıgil, 1998).

Günümüz dünyasında spor kavramı; diğer birçok alanda olduğu gibi hızlı bir değişime uğramış ve kendisi ile birlikte kendisine bağımlı birçok alanda değişime uğratmıştır (Erkan, 1997).

Spor etkinlikleri ve yapıldığı mekanlara göre çok çeşitlidir. Bu etkinliklerden hangisinin tercih edileceği kişinin yapısına, cinsiyetine, eğitimine, sahip olduğu olanaklara ve yeteneklerine bağlıdır (Öztürk, 1998).

Spor kişinin belirli düzenlemeler içerisinde fiziksel aktivitesi ve motorik becerileri ile zihinsel, ruhsal ve sosyal davranışlarını geliştiren ve bu davranışları belirli kuramlar doğrultusunda yarıştırmayı amaçladığı, sosyal ve pedagojik bir uğraşı olarak karşımıza çıkmaktadır (Terekli, 1997).

Spor başka bir şekilde ifade edilecek olursa, 'uğraşanları açısından yarışma kazanmaya dönük fiziksel, zihinsel ve teknik bir çaba, izleyenler açısından heyecan ve estetik duygusu kazandıran bir süreç, genel bütünlüğü içerisinde ise anatomi, fizyoloji, ortopedi, biomekanik ve psikolojik gibi bilim dallarının yardımı ile gelişen, sürdürülen bir bilimsel olgudur (Terekli, 1997).

Sporun tarihsel süreçte özerk bir yapılanma içinde olduğu ve toplumla çok güçlü ve gizli yakınlığının bulunduğu bilinen bir gerçektir. II. Dünya savaşından sonra sanayileşme ve teknoloji çalışma süresinin azalmasını ve bireylerin serbest zamanlarının artmasını sağlamıştır. Özellikle 1980'lerden sonra bu artış bireylerin sportif etkinliklere yönelmesine ve bunun sonucu olarak sporun kendine özgü bir endüstri haline gelmesine neden olmuştur (Terekli, 1997).

Spor her bireyin olası en iyi gelişimi ve demokratik vatandaşlık sorumluluğu için eğitimidir. Bir insan yaşına göre değil, sporcu olduğu oranda gençtir. Spor kolektif hayatın bir şaheseridir. Bir spor topluluğu, bir aile, bir okul, bir üniversite, bir meslek, bir ordu, bir millet milletler arası takımlar karşılaştığı zaman ufacak bir insanıyettir. Gençler düzen, feragat gibi ahlaki hayatın en önemli cevherlerini oradan alır. Okumanın, teorinin verilmediği dirim bilgisini spor denilen aktif okul verebilir. Spor hürriyetleri tattırırken zaruretlere boyun eğmeye de alıştıırır. Her yaşa ve şarta uygun bir spor, çalışma zevki ve iradesinin başlıca bileğidir. Spor şahsiyet okuludur. Spor insani zaafı, güçlükleri yenmeyi çalışarak kendi kendini aşmaya alıştıırır. (Başaran, 1998).

Sporun toplumun çeşitli kesimlerinde yapılabilmesi ve yaygın bir hal kazanabilmesi, hem devlet tarafından yerine getirilmesi şart olan fonksiyonlara bağlıdır hem de fertlerin ve sosyal grupların katkılarını gerektirmektedir. Devlet;

mesela spor alt yapısını yeterli hale getiremediği, spor eğitiminin ve hukuki mevzuatın yetersiz olduğu bir ortamda sporun kitlelere yayılması güçleşecektir. Kitle haberleşme araçlarının fertleri spora yönlendirici, uyarıcı rollerini de gözden uzak tutamayız. Spor seviyesinin yüksekliği bütün aile fertlerinin sporu benimsemelerinde ve uygulamalarında yatar. Ailelerde spor kültürü olmadığı durumlarda çocuklara bunu aşılacak ortamlar ise okullardır (Başaran, 1998).

Günümüz çocuklarında spor için erken yönlendirmeye daha sıklıkla gidilmektedir. Sporda yüksek derecelere erişebilmek spora erken yönlendirmek ile yakın bir ilişki göstermektedir. Yönlendirme sözlük anlamıyla; yön vermek, izleyeceği yolu göstermek olarak açıklanmaktadır. Yönlendirmede, yönlendirilecek kişiye göre bir metot tespit edilir. İnsanı yönlendirmenin en etkili yolu etkileşimdir. Etkileşim insanı tesir altında bırakmaktır ve ne kadar kuvvetli ise yönlendirme o nispette etkili ve verimli olur (Muratlı, 1988).

Sporda seçim temel işlemdir. Bu seçim eleme yoluyla üst düzeylerdeki saptanması değil sporcunun başarılı olabileceği spora göre seçilmesidir. Seçimler değişik şekillerde olmaktadır. Örneğin kişi kendi eğilimine göre bir spor dalı seçer. Bu seçimde yaşadığı ve bulunduğu çevre etkilidir (Mihajlova ve arkadaşları, 1981).

Spor bugünkü yapılış biçimine, ilk toplumlardan modern toplumlara doğru olan değişim içinde yaşam biçimi olma, estetik ve fizik güzellikleri yakalama, elitlere eğlence kaynağı olma, savaşa hazırlanma, soğuk savaşın aracı olma gibi bir kısım aşamaları geçerek gelmiştir. Bu değişim içinde spor, 20. yüzyıldan başlayarak, bilimsel çalışmalara açılmış, değişen toplumsal koşullar nedeniyle ekonomik bir yön kazanmaya başlamıştır. Bilim adamları, daha iyi sporcu yetiştirme ya da toplumsal yaşam içindeki rekabet ve ilerleyen teknik yaşama uyumu sağlama çabasının yanı sıra, insanın yaşam kalitesini yükseltebilme, stres ve depresyon ile başa çıkabilmesine yardımcı olma amacıyla da çalışmalar yapmaya başlamışlardır (Koruç ve Bayar, 1990)

Amerikan ulusal spor ve beden eğitimi derneğinin bildirgesinde (13 Mayıs 1998) ilkökul çocuklarının günde en azından 60 dakika fiziksel aktiviteye katılması, bunlar arasında 10-15 dakikanın yüksek şiddetle yüklenmeler şeklinde olması,

aktivitelerin tek düze olmaktan ziyade çeşitlilik göstermesi gerektiği vurgulanmaktadır (Ergen, 1998).

Ülkemizde çocukların farklı yaş gruplarında bir spor branşına yönlendirilmesi çoğu zaman tesadüfi gibi görünmektedir. Yeteneklerin seçimi ve yönlendirilmesi, bu doğrultuda bir eğitim yardımı alması ise daha çok boş zamanların değerlendirilmesi, çocuğun dışa dönük bir kişilik kazanması vb. gibi nedenlere dayanmaktadır. Çocuğun sporla tanışması doğuştan getirdiği yeteneklerinin yanı sıra, öncelikle bulunduğu mahallede oynanan oyun türlerine bağlıdır (Yaylacı, 1996).

Fiziksel eğitim programının bir bileşeni olarak sporun çocuklara ne kazandırdığının dikkatli bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Geleneksel spor aktiviteleri çocukların oyun ihtiyaçlarını karşılayarak onları modife edebilir. (Pangrazi, 1992).

Kişiler günlük yaşantılarının monotonluğundan ve streslerinden büyük ölçüde spor sayesinde uzaklaşabilmekte ve gene spor heyecanı ile ferden yapamayacaklarını, gruplar halinde gerçekleştirebilmektedir. Bundan dolayı sporun toplum yapısı içerisinde taşıdığı önem asla tartışılmaz. Bu derece önemli bir konuda da eğitim vazgeçilmeyen bir unsurdur (Ünal, 1998).

Bir toplumda spora katılımın şekli, düzeyi yararı ve sorunları sadece kişilerin yetenekleri ve ilgilerine bağlı değildir. Toplumun spora bakış açısı dolayısıyla sporu yönetim ve organizasyonu büyük önem taşımaktadır. Günümüzde tüm dünya ülkeleri spora büyük önem vermekte ve uluslar arası spor organizasyonlarında yer almak için mücadele etmektedir. Bu sonuçlar ulusal saygınlığın bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Ancak kaybedenler her zaman kazananlardan daha çok olmaktadır. Başarıları sürekli olan ülkelere bakıldığında ise sporun bu toplumların yaşam biçiminin bir parçası olduğu görülmektedir (Kurtan, 1980).

Fişek, sporu şöyle tanımlamıştır. Spor yapan (sporcu) açısından kazanmaya dönük teknik ve fizik bir çaba; izleyen (seyirci) açısından yarışmaya dayalı estetik bir süreç; toplum genelince oluşturulan bütün içinde de, yerine göre o toplumun çelişki ve özelliklerini olduğu gibi yansıtan bir ayna (yada bağımlı değişken), yerine göre onu yönlendirebilen etkili bir amaç, ama, son tahlilde, önemli bir toplumsal kurumdur. Bu tanım, sporun diğer yönlerini de göz ardı etmeksizin, toplumsal açıdan

ele alarak yapılmış en gerçekçi tanımdır. Çünkü spor kendine özgü toplumsal kuralları, değerleri, etkileşim simgeleri ve süreçleriyle canlı bir toplumsal yapıdır (Rasim, 1994).

Spor kendi geçmişiyle toplum geçmişi arasında sıkı bir bağ oluşturur. Bu kuvvetli ilgi, sporun toplumsal süreçler yolu ile şekillenmesinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle spor, otonom olarak kendiliğinden oluşmaz. Özellikle, toplumdaki ilişkiler yolu ile ortaya çıkarak, değişir ve yeniden biçim kazanır (Rasim, 1994).

Spor önceden yalnızca belirli bir sosyal kesimin boş zaman değerlendirme aracı iken, günümüzde büyük bir toplumsal güç olmuştur. Batı toplumlarında uzun yıllardır söylenen "Spor herkesin olmak istiyor" sloganı bu anlamdadır. Önceleri organize olmadan bir boş zaman faaliyeti olarak algılanan sporun, günümüzde çok büyük organizasyonlarla önümüze çıktığını ve büyük bir toplumsal güç olduğunu görebilmekteyiz (Baumann, 1994).

Günümüzde toplumun büyük çoğunluğu, şu yada bu biçimde sporla ilgilenmektedir. Kimi gazete ve televizyondan takip etmekte, kimi stadyum ve salonlara giderek seyretmekte, kimi de çocuklarının sportif faaliyetleri nedeniyle sporla ilgilenmektedir. Genel nüfusa oranladığımızda bu büyük çoğunluğun pasif olarak sporla ilgilendiği gerçeği karşımıza çıkmaktadır (Öztürk, 1998).

Düzenli egzersizlerin ruh ve beden sağlığı üzerine olumlu etkilerinin bilimsel araştırmalar ile belgelenmesinden sonra spor her yaştaki insan için önerilmeye başlamıştır. A.B.D. ve Kanada'da "Physical Fitness", Almanya'da "Trim Dich" ve pek çok ülkede de "Sports for allé ya da "sport pour tout" gibi isimlerle tanıtılan spor uygulamaları geniş halk kitlelerine hızla yayılmaktadır (Erkan, 1994).

Spor uluslar arası yasaları, yönetmelikleri ve kurallarıyla, en rasyonel biçimde kurulup çalıştırılan örgütler durumundadır (Rasim, 1994).

İnsanı spor yapmaya iten motiflerin araştırılması, bir dizi yönetsel zorluk içerir. Bu insanların hangi gereksinimler doğrultusunda spor yaptıklarına ilişkin soruların içinde geçerlidir. İnsanlar kendi gereksinimlerini karşılayabilmek için spor büyük rol oynamıştır.

Sportif verim için fizyo, motorik özelliklerin dışında yapısal, zihinsel ve psikolojik faktörler de etkilidir. Bireyin yapmış olduğu branşta başarılı olabilmesi en

azından psiko-sosyal yönden uyum sağlayabilmesi için yetenek özelliklerinin yapacağı spor branşı ile uyuşması, başarının asgari koşuludur. Bunun aksi bireyin sadece toplumsal yapının etkisinde branş seçmesi sportif verimde beklenen başarının sağlanamamasının yanında bir dizi sorunları beraberinde getirecektir. Sözü edilen kişiler yüksek sportif çalışma içerindeyseler bu olumsuzlukların etkisi daha da ağır olacaktır (Koçyiğit, 1992).

2.1.4.1. İnsanları Spor Yapmaya İten Nedenler Nelerdir?

- Sevinç, eğlence, haz, neşe
- Sağlık, fitness
- Kendini gerçekleştirme,
- Yeni deneyimler kazanabilmek
- Sosyal ilişki kurma çabası
- Maddi ve kişisel kazanç, ayrıcalık elde etme
- Kendini gösterme
- Zayıflama, mutlu olma
- Güç, hız, dayanıklılık, çeviklik, koordinasyon yeteneğini geliştirme
- Stres ve hastalıklara karşı direnç kazanma
- Gençlik ve güzellik elde etme
- Öz saygının arttırılması
- Gerilim ve gevşemenin arka arkaya tadılması
- Serbest zamanın ortaklaşa ve aktif biçimde gerçekleştirilmesi

2.1.5. Spor, Okul, Çevre, Aile Ve Beden Eğitimi İlişkisi

İlköğretim okullarına verilen “kesintisiz ve zorunlu eğitim” görevi, aynı zamanda “kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi” anlayışını da beraberinde getirmektedir. İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlköğretimin birinci kademesinde öğretime başlanmakta ve gelişim periyodu eğitim süresince devam etmektedir. İlköğretimin ilk beş yılında çocuklar vücutlarının parçalarını kullanmayı ve önemli hareket örneklerini ayırt etmeyi ve mekanik prensipleri öğrenmeyi, kurallara göre davranmayı, denge ve zamanı, alanı kullanma gibi tecrübeleri kazanabilirler. İlköğretimin birinci kademesinde Beden Eğitimi programı başarılı olduğu takdirde çocuklar, ilköğretimin ikinci kademesinde geleceğe dönük plânlanan hareket aktivitelerinde yer alan becerileri kazanabilirler. Yine ilköğretimden sonra bir üst öğretim kademesi olan ortaöğretimde, ilköğretimde uygulanan Beden Eğitimi dersi öğretim programlarının gerektiği gibi uygulandığı varsayılmakta ve program bunun üzerine kurulmaktadır.

İlköğretim okullarının beden eğitimi programları teorik açıdan; I. Kademe de beden eğitimi ağırlıklı olup, II. kademe de beden eğitiminin yanı sıra spora daha fazla yer verilmektedir. İlköğretim programlarının uygulamalarına baktığımızda; hem birinci hem de ikinci kademe de beden eğitimi ve sporun birlikte ele alındığı görülmektedir. Eğitimciler de beden eğitimi ve spor olgusunu bir bütün olarak düşünmektedirler (Yaylacı, 1998).

Beden eğitimi etkinlik demektir. Beden eğitiminde beden bir araç olup, amaç tüm kişiliğin eğitimidir. Eğitim amaçlarına uygun düşen bir tanımda beden eğitimi sağlıklı, güçlü, mutlu olmak, kişilik, karakter ve ahlâki değerler kazanmak, kültürleşme, toplumsallaşma ve vatandaşlık eğitimidir. Beden eğitimi organizmanın bütünlük ilkesine dayalı tüm kişilik eğitimidir (Selçuk, 1990).

2.1.6. Eğitim Kavramı

Toplumun daha ileri bir yaşam düzeyine ulaşmasında gençliğin önemli bir yeri vardır. Gençliğin ülke kalkınmasında üzerine düşen görevleri yerine getirebilmesi eğitim ve öğretim sistemiyle doğrudan ilişkili görünmektedir. Yakın bir gelecekte toplum yaşamında çeşitli görev ve sorumluluklar alacak olan bireyler olarak düşünüldüğünde, gençlerin en iyi biçimde eğitilmesi ve yetiştirilmesi için gerekli tüm imkanların sağlanması, ülke çıkarları açısından üzerinde önemle durulması gereken bir konudur (Ökmen, 1985).

Bilindiği üzere eğitim ; "Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde (eğitimin amaçlarına uygun) değişme meydana getirme sürecidir (Can, Tuncer, Ayhan, 1996).

Eğitim, bireyleri ve toplumları amaçlı, düzgün bir yaşam biçimine ulaştırmada ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde bir sonraki kuşağa aktarmada ve bu arada insan davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirme süreci olarak ifade edilebilir (Yolcu, 1992).

Eğitimin özellikle konuşma dilinde ifadesini bulan farklı kullanma biçiminde terbiyedir. İngilizce'de education, Fransızca education, Almanca'da erziehung, ausbildung olarak geçmektedir. Eğitim genç kuşaklara yetişkinlerin yaşayan yada geçmişteki kalan kültürleri aktarma süreci olarak ta ortaya çıkmaktadır (Doğan, 2000).

İnsanların, hem birer fert hem de toplum olarak mutlu bir hayat sürebilmeleri için yaşadığı çağa sosyal kültürel ve ekonomik bakımdan ayak uydurabilmeleri ve bu konularda problemlerini halletmiş olmaları zorunludur. Bu uyumun ve ekonomik kalkınmanın sağlanmasında en önemli etkenlerden biriside eğitim-öğretimdir (Taşgın, 2001).

Eğitim amacı ve aracı insan olan karmaşık bir oluşumdur. Düşünce kaynağı felsefeden, doğruluğunu bilimden ve düzenini de toplumdaki alan bir insan yaratma sanatıdır. İnsan yaratma oluşumunda beden eğitiminin genel eğitime katkısı çok büyüktür (Özmen,1999).

Eğitim,genç kuşakları bir yandan toplumsal değerlere uyum sağmayı amalarcken,bir yandan da yoz (kitsch) değerlere karşı koyma etkinliğidir (Orhun, 1994).

Genel anlamda eğitim,insan davranışında bilgi,beceri,anlayış ve diğer kişilik nitelikleri yönünden belli gelişmeler sağlamak amacı ile yürütülen etkiler sistemidir.

İnsan dünyaya tamamlanmış bir varlık olarak gelmez. Bireyin varlığında gizli duran öz, dünyaya gelirken birlikte getirdiği kalıtımsal ögeler, yetiştirme dürtüsü, evre etkileri, yaşantılarından gelen edinimler, bilgi ve beceri kazanmak için gösterilen çabalar, insanı tamamlamaya yardım eden etmenlerdir. Bütün bunlar, oluşma halindeki insanın varlığını saptayan eğitimi etkiler ve kapsar. İnsan hayatının gelişip serpildiği her yerde bulunması zorunludur (zmen, 1999).

Çağdaş uygarlığın yükselen değerleri arasında yer alan ocuk, insanın doğasından gelen sonsuzluk bilincinin bir ürünü olup, kişilerin ve toplumların geleceğini temsil eder. Onun içindir ki günümüzde, çocuğa gösterilen ilgi, sevgi ve güven gelişmişlik ölçütü olarak kabul edilmekte, gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler btcelerinden en büyük payı eğitime ayırmaktadırlar (Turgut, 2002).

Eğitim, sosyal statünün elde edilmesinde önemli bir yoldur. Statünün eğitim yoluyla elde edilmesi ise, kişiyi topluma açık hale getirmek ve sosyal hayat içerisindeki yerini almasına yardım etmektedir. Bu nedenle kişinin boş zaman etkinliklerine olan eğilimi artmaktadır (Erkal, 1981).

Eğitim toplumlar açısından vazgeçilmez bir gereksinimdir. Eğitimin genel amacı, yetişmekte olan çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır (Varış, 1994).

Eğitimin bu amacı,topluma ve bireye eğitim programları aracılığıyla yansır. Eğitim programları, eğitim amaçları ve bireye kazandırılacak davranış arasındaki yapı ve süreçlerin tümünü kapsayan bir kavram olarak algılanmaktadır. Öte yandan, zaman boyutu içinde toplumsal ve politik sistemlerde meydana gelen değişmeler, eğitim sistemini etkilemektedir. Bu bağlamda çevresindeki değişmelere karşı duyarlı bir sistem olan eğitimin genel ve özel amaçları geliştirilmeli, amaçların birey ve toplum beklentilerine cevap verip vermediği incelenmelidir (Sunay, 1996).

Bu çerçevede, eğitim ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi derslerinin de bireyin ve toplumun beklentileri doğrultusunda geliştirilmesi oldukça önem taşımaktadır. Öyle ki beden eğitimi programları yalnız okulda çalışmayı değil, aynı zamanda toplumla yaşama ve öğrenme koşullarını geliştirmeyi, bireyin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı amacına yönelik etkilerde bulunmasını da sağlamaktadır (Gündüz, 1988).

Bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerlerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği bir süreçler toplamıdır.

Eğitim, bireyin davranışında bilinçli olarak değişme meydana getirme sürecidir. Başka bir deyişle eğitim; bireyin toplumsal yeteneğinin ve en elverişli düzeydeki kişisel gelişmesinin elde edilmesi için seçilmiş ve denetimli bir çevreyi (özellikle okulu) içine alan toplumsal bir süreçtir (Tezcan, 1996).

Sporla eğitimin önemini ele alıp incelerken, kişisel ve toplumsal boyutlarını birleştirerek değerlendirmek gerekir. Çünkü toplumlar kişilerin bir araya gelmesiyle oluşur.

Eğitim ve spor bireyin gelişiminde, kişiliğinde ve yaşamında belirli sonuçlar elde etmek amacıyla girişilen yöntemli etkinliklerdir. İnsan davranışlarının geliştirme, bilgi ve becerilerde olumlu değişiklikler yaratarak mutlu ve sağlıklı bireylere sahip bir toplum olma yönündeki çabalardan birisi de eğitim ve sporla ilgili çalışmalardır. Eğitim ve spor fikri yeteneklerin geliştirilmesi kadar fiziki yeteneklerin geliştirilmesini de sağlamıştır (Aksoy, 1999).

Öncelikle eğitim, sporun en önemli boyutlarından birisidir. Spor bu boyutuyla ele alındığında iki şekilde değerlendirilmesi gerekir;

- Spor için eğitim.
- Eğitim için spor.

Spor için eğitimde, spor amaçtır ve sporun en üst düzeyde gerçekleştirilebilmesi için eğitimden yararlanır. Sporcu eğitimi, antrenör eğitimi, hakem ve spor yöneticilerinin eğitimi, seyirci eğitimi söz konusudur. Bu anlamda eğitim sporun hizmetindedir ve sporun teknik, estetik ve performans düzeyini yükseltmek için vazgeçilmez bir yoldur. Antrenman bilimi, spor fizyolojisi, spor

psikolojisi, spor yönetimi ve işletmesi, spor pedagojisi gibi pek çok bilim dalı spor için eğitimde önemli yer tutar (Suiçmez, 1994).

Eğitim için sporda ise, spor eğitimin hedeflerine ulaşmasında kullanılan araçlardan sadece bir tanesi ama belki de en eğlencelisi ve doğru kullanıldığında da en etkilisidir. Spor-eğitim ilişkisi kişi yaşamında çok önemli olduğu gibi, toplumun yapılanmasında da buna paralel olarak çok önemli bir yer tutmaktadır (Suiçmez, 1994).

Eğitim evrensel ve sosyal bir olgu olduğu için yeryüzünde eğitim olgusuna önem vermeyen hiçbir toplum yoktur ve olamaz. Fakat her toplumun da bundan aynı oranda yararlandığı söylenemez. Kapsamı ve tekniklerinin veriliş tarzlarındaki farklılıklar, ülkelerin eğitilmiş insanlar arasındaki farklılıkları doğurmuştur. Eğitim bir etkileşim işi olarak, bir topluluk içinde gerçekleşebilir. Eğitim, birden fazla insanın aralarındaki sosyal ilişkilerden doğan durumdur (Kılıçgil, 1998).

Günümüzde spor alanlarında istenmedik davranışların altında yatan gerçek, yetersiz eğitimidir. Sporu dostluk, kardeşlik, barış ve sağlıklı yaşama biçimi diye anlatmaya çalıştığımız günümüzde spor alanlarında, onu tam tersi bir imajla karşımızda bulmaktayız.

Sporda yetersiz eğitim, en alt birimlerin başarısından, ulusal düzeydeki başarıya kadar bütün kategorileri olumsuz yönde etkilemektedir. Türk sporunun yükselebilmesindeki ana faktörlerin başında eğitimin yetersizliği gelmektedir. Bir an önce bu sorun yetkili kurullarca giderilmeye çalışılmalıdır (Suiçmez, 1994).

2.2. İlin Sosyal Potansiyeli

2.2.1. İlin Coğrafi Yapısı

KONUM : Marmara bölgesinin doğusunda yer alıp, ilimizin doğusunda Sakarya, batısında İstanbul, Güneyinde Bursa illeriyle komşudur. İlimizin kuzeyi Karadeniz'e açılır, Kocaeli ili; iki denize (Karadeniz ve Marmara) kıyısı olan illerimizdendir. Kocaeli İstanbul sınırı Kemiklidere Suyunun doğusundan, Bursa sınırı Samanlı Dağlarının tepesinden, Sakarya sınırı Eskimeşe'nin doğusu ile Maşukiye'nin doğusundan geçer.

Küçük bir il olan Kocaeli 3.626 km² genişliğindedir. 1991'e değin Türkiye'nin en küçük iliydi. Bu tarihte kurulan Bartın ili (2.140 km²), Türkiye'nin en küçük ili olmuş, Kocaeli de onu izleyen ikinci küçük il durumuna gelmiştir

BİTKİ ÖRTÜSÜ : Kocaeli ilinin doğal bitki örtüsünde Karadeniz ve Akdeniz bitki topluluklarının iç içe geçtiği görülür. (K.P.K.M., 1997)

2.2.2. Nüfus

İl ve İlçelere Göre Nüfus ve Yıllık Nüfus Artış Hızı (2000)
(D.İ.E, 2000).

Nüfus

KOCAELİ	Toplam	Şehir	Köy
Merkez	371.725	195.193	176.532
Gebze	417.944	253.553	164.391
Gölcük	108.771	55.925	52.846
Kandıra	52.340	12.665	39.675
Karamürsel	48.464	29.341	19.123
Körfez	106.615	83.008	23.607
Derince	97.476	94.198	3.278
Toplam	1.203.335	723.883	479.452

Yıllık nüfus artış hızı

KOCAELİ	Toplam	Şehir	Köy
	%	%	%
TOPLAM	26.81	22.21	34.19

(D.İ.E, 2000).

2.2.3. Ekonomi

Kocaeli ilinde 1997 yılı itibariyle kişi başına düşen G.S.M.H. 1.204.262.768 TL. olduğu tespit edilmiştir (D.İ.E, 1997).

2001 Yılı İthalat-İhracat (Milyon \$)

YIL	İTHALAT	İHRACAT	DIŞ TİC. HACMİ	ÜLKE TİC.HACMİ İÇİNDEKİ PAYI (%)
2001	6.539	997	7.536	10.6

Ülkemizin dışa açılan bir penceresi konumunda bulunan Kocaeli ili, 2001 yılında 6,5 Milyar \$'lık İTHALAT ve 997 Milyon \$'lık İHRACAT ile Türk Dış Ticaret Hacmi içerisinde %10.6'lık bir paya sahip bulunmaktadır.

2.2.4. Sanayi

Kocaeli, Türk İmalat Sanayi üretimine yapmış olduğu yaklaşık %13'lük üretim katkısı ile İstanbul'dan sonra gelen ikinci Sanayi Metropolü olup, bu özelliğini son 20 yıldır korumaktadır. (D.İ.E, 1997).

2.3. İlin Spor Potansiyeli

2.3.1. İlköğretim Okulları

Kocaeli il, ilçe ve köylerinde toplam 135 adet ilköğretim okulu bulunmaktadır. Bu okullarda 75.236 kız, 90.517 erkek toplam 165.753 öğrenci okumaktadır. Bu sayının 24704'ünü ilköğretim 1.sınıf öğrencileri, 23936'sını ilköğretim 2.sınıf öğrencileri, 24004'ünü ilköğretim 3.sınıf öğrencileri, 24199'unu ilköğretim 4.sınıf öğrencileri, 23138'ini ilköğretim 5.sınıf öğrencileri, 19748'ini ilköğretim 6.sınıf öğrencileri, 13395'ini ilköğretim 7.sınıf öğrencileri, 11959'unu ilköğretim 8.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. (D.İ.E, 2000)

2.3.2. Kulüp ve Tesis Sayısı

2.3.2.1. Kocaeli İlinde Yapılan Spor Branşları Ve Spor Kulüp Sayıları

Kocaeli ilinde 42'si müessese, 138'i spor kulübü olmak üzere toplam 180 adet kulüp bulunmaktadır.

<u>Spor Branşı</u>	<u>İldeki Kulüp Sayısı</u>
Futbol	161
Basketbol	54
Voleybol	79
Hentbol	8
Güreş	89
Atletizm	65
Masa tenisi	21
Yüzme	16
Boks	14
Uzak doğu sporları	21
Yelken	2
Bisiklet	1
Avcılık-atıcılık	5
Otomobil sporları	2
Okçuluk	5
Halter	2
Su altı sporlar	7
Buz sporları	1

(G.S.İ.M, 2001).

2.3.2.2. Kocaeli İli Spor Tesisleri

Kocaeli ilinde

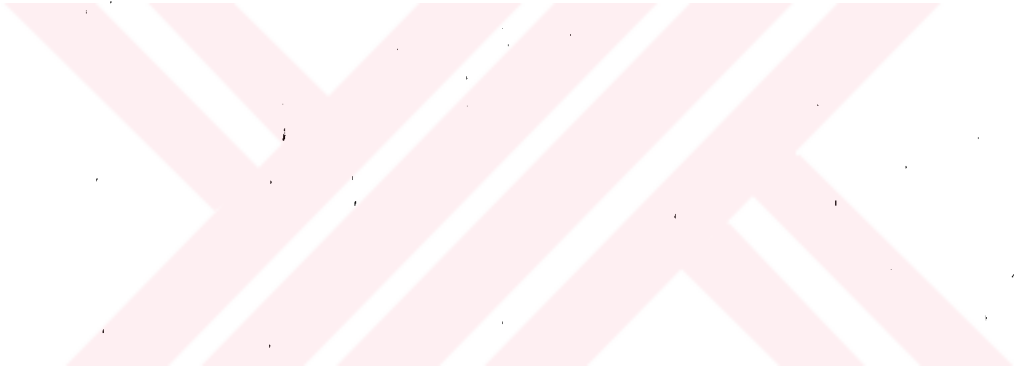
21'i toprak, 7'si çim olmak üzere toplam 29 adet futbol sahası,
3'ü G.S.İ.M. ait toplam 16 kapalı spor tesisleri,
4'ü G.S.İ.M. ait toplam 11 tenis kortu,
1'i G.S.İ.M. ait 3 adet yüzme havuzu,
1 adet buz pateni sahası,
1 adet otomobil sporları yarış pisti,
1 adet olimpik gençlik merkezi,
1 adet açık okçuluk alanı,
1 adet yağlı güreş sahası,
1 adet avcılık-atıcılık tesisi,
3 adet yelken tesisleri,
1 adet izcilik tesisi olmak üzere toplam 69 spor tesisi mevcuttur.
(G.S.İ.M, 2001).

2.3.2.3. Kocaeli İlinde Branşlara Göre Lisanslı Sporcu Sayıları

<u>Branşı</u>	20002001.....			
	<u>toplam</u>	<u>erkek</u>	<u>kız</u>	<u>toplam</u>	
Atıcılık	12	13	1	14	
Atletizm	33	10	14	24	
Badminton	36	16	17	33	
Basketbol	352	200	175	375	
Bilardo	5	22	---	22	
Binicilik	18	20	---	20	
Bisiklet	38	27	13	40	
Briç	91	95	---	95	
Boks	91	70	1	71	
Buz sporları	40	58	15	73	
Jimnastik	1	---	3	3	
Dağcılık	14	8	2	10	
Engelliler	90	17	---	17	
Eskrim	1	2	4	6	
Güreş	302	171	---	171	
Halter	5	---	5	5	
Hentbol	---	---	---	---	(Kesin Rakamlar Fed.)
H.İ.S.	9	22	2	24	
Judo	50	42	2	44	
Karate	168	123	69	192	
Kürek	105	99	26	125	
Masa tenisi	13	15	---	15	
Okçuluk	7	3	---	3	
Otomobil spor.	15	17	---	17	
Satranç	33	34	18	52	
Su altı spor.	15	28	14	42	
Taekwondo	355	70	267	337	
Tenis	4	14	9	23	

Voleybol	399	32	67	99
Vücut geliştirme	15	5	---	5
Yelken	67	61	20	81
Yüzme	10	20	12	32

(K.G.S.İ.M, 2002).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırma Grubu

Araştırma Kocaeli ilinde uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini Kocaeli ilinde bulunan 24 ilköğretim okulunun 6., 7. ve 8. Sınıflarında okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Bu çalışmada 2500 adet anket formu dağıtılmış ve 2451 tanesi geri dönmüştür. (% 98)

Anket uygulanan ilköğretim okulları;
Zübeyde Hanım (% 2,65), Özel Atafen (% 20,31), Atılım (% 3,87), Yahya Kaptan (% 4,28), 7. Boru (% 4,20), Sabancı Çalışanları ve Ortakları (% 4,20), Fatih (% 3,26), Huriye Pak (% 3,75), Kılınçaslan (% 2,32), SEKA (% 3,34), Abidin Pak (% 3,83), Donanma (% 3,87), Türk Pirelli (% 3,22), Saraybahçe (% 3,42), Mehmet Akif (% 3,83), Hızırreis (% 4,24), Ulugazi (% 3,83), Atatürk (% 3,75), T.B.M.M. (% 2,97), 50. Yıl (% 3,18), 23 Nisan (% 2,20), Mehmetçik (% 3,22), Necati Bey (% 2,28) ve Zafer (% 3,87) İlköğretim okuludur.

3.2. Verilerin Toplanması

Anketin geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla anket uzman kişilere incelenmiş ve 7 değişik ilköğretim okulunda toplam 350 öğrenciye ön test uygulanmıştır. Ön test uygulamalarından sonra düzeltmeler yapılarak anket son şeklini almıştır. Anket sorularının okullarda uygulanması okul beden eğitimi öğretmenleri gözetiminde yapılmıştır.

Anket uygulaması yapılacak okullar Milli Eğitim den alınan bilgiler ışığında hem yerleşim yerine uzak / yakınlığı hem de öğrenci sayısının azlığı / çokluğu göre gerekli yazışmalar yapılarak izin alınmıştır.

Anket hazırlanması ve uygulanması 3 aylık bir sürede gerçekleşmiştir.

Anket formlarındaki cevaplar tablolarla gösterilmiş ve tablolardan elde edilen sonuçlar ışığında istatistiksel işlemlerle değerlendirmeler yapılmıştır.

3.3. İstatistik Analizler

İstatistik değerlendirmeler frequency (f), yüzde dağılımları (%) ve pearson teknikleri kullanılarak Microsoft excel ve windows SPSS paket bilgisayar programları ile yapılmıştır. Sonuçların yorumunda $p < 0,05$ anlamlılık derecesi kabul edilmiştir.

Bu değerlendirmede iki değişken arasındaki ilişkinin derecesini saptamaya yarayan 'Pearson korelasyon' tekniği kullanılmıştır.

4.BULGULAR

TABLO I Deneklerin Kişisel Bilgileri

Deneklerin Kişisel Bilgileri		N	%
CİNSİYET	BAY	1367	55,80
	BAYAN	1084	44,20
	TOPLAM	2451	100,00
YAŞ	11	135	5,50
	12	987	40,30
	13	825	33,70
	14	504	20,60
	TOPLAM	2451	100,00
SINIF	6.SINIF	1057	43,10
	7.SINIF	995	40,60
	8.SINIF	399	16,30
	TOPLAM	2451	100,00
İKAMET EDİNİLEN ÇEVRE	İL	1428	58,30
	İLÇE	915	37,30
	KASABA-KÖY	108	4,40
	TOPLAM	2451	100,00
OKUL TÜRÜ	DEVLET	1953	79,70
	ÖZEL	498	20,30
	TOPLAM	2451	100,00

Araştırmaya katılan toplam 2451 denekten 1367'si bay (% 55.80) ve 1084'ü bayan (% 44.20) olarak belirlenmiştir. Denek sayısının % 40'ı 12 yaş, % 33'ünü 13 yaş, % 20'sini 14 yaş grubu oluştururken 11 yaş grubuna girenler % 5,5'lik kısımdır.Yoğunluk 6. ve 7. sınıflarda olup 6.sınıflar % 43,10 ,7 sınıflar % 40,60 ve 8. sınıfların % 16,30 olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan toplam 2451 denekten büyük çoğunluğu devlet (% 79.70) okulunda olup yaklaşık % 20'sinin özel okullarda okudukları tespit edilmiştir. Deneklerin %58.30'u il merkezinde, % 37.30'u ilçede ikamet edip köyden gelenler % 4.40 olarak bulunmuştur..

TABLO II Deneklerin Anne Bilgileri

Deneklerin Anne Bilgileri		N	%
ANNE ÖĞRENİM DÜZEYİ	OKUR-YAZAR DEĞİL	187	7,60
	İLKOKUL	851	34,70
	ORTA OKUL	478	19,50
	LİSE	539	22,00
	ÜNİVERSİTE	336	13,70
	LİSANS ÜSTÜ	60	2,40
	TOPLAM	2451	100,00
ANNE MESLEĞİ	EV HANIMI	1738	70,90
	İŞSİZ	88	3,60
	İŞÇİ	173	7,10
	MEMUR	147	6,00
	ASKERİ PERSONEL	30	1,20
	ÖĞRETMEN	62	2,50
	SERBEST MESLEK	58	2,40
	EMEKLİ	48	2,00
	DİĞERLERİ	107	4,40
	TOPLAM	2451	100,00

Deneklerin anne eğitim düzeyi % 34 ilkokul mezunu, % 19 ortaokul, % 22 lise mezunu, % 2 lisansüstü mezunu ve % 7'lik okur yazar değil bulunmuştur.

Deneklerin anne meslekleri % 78 ev hanımı, % 7 işçi, % 6, % 2,5 öğretmen, % 2,4 serbest meslek, % 2 emekli, % 1,2 askeri personel, % 3,6 işsiz ve % 4,4 diğerleri (kuaför, sekreter, bankacı, kozmetikçi, tuhafiyeci) bulunmuştur.

TABLO III Deneklerin Baba Bilgileri

Deneklerin Baba Bilgileri		N	%
BABA ÖĞRENİM DÜZEYİ	İLOKUL	576	23,50
	ORTA OKUL	683	27,90
	LİSE	617	25,20
	ÜNİVERSİTE	493	20,10
	LİSANS ÜSTÜ	82	3,30
	TOPLAM	2451	100,00
BABA MESLEĞİ	İŞSİZ	242	9,90
	İŞÇİ	1250	51,00
	MEMUR	212	8,60
	ASKERİ PERSONEL	49	2,00
	ÖĞRETMEN	87	3,50
	SERBEST MESLEK	379	15,50
	SANAYİCİ	73	3,00
	EMEKLİ	159	6,50
	TOPLAM	2451	100,00

Deneklerin babalarının öğrenim düzeyi % 23 ilkokul, % 27 ortaokul, % 25 lise, %20 üniversite ve % 3 lisans üstü mezunu bulunmuştur.

Deneklerin baba meslekleri % 51 işçi, % 15 serbest meslek, % 10 işsiz, % 8,6 memur, % 6,5 emekli, % 3,5 öğretmen, % 3 sanayici ve % 2 askeri personel bulunmuştur.

TABLO IV Denek Aile Bilgileri

Denek Aile Bilgileri		N	%
AİLENİN AYLIK GELİR DÜZEYİ	150 MİLYON VE ALTI	444	18,10
	151-300 MİLYON ARASI	396	16,20
	301-450 MİLYON ARASI	262	10,70
	451-600 MİLYON ARASI	594	24,20
	601 MİLYON VE ÜZERİ	755	30,80
	TOPLAM	2451	100,00
AİLEDEKİ BİREY SAYISI	2 KİŞİ	96	3,90
	3 KİŞİ	390	15,90
	4 KİŞİ	930	37,90
	5 KİŞİ	616	25,10
	6 KİŞİ	297	12,10
	7 KİŞİ	77	3,10
	8 KİŞİ	45	1,80
	TOPLAM	2451	100,00

Deneklerin ailelerinin aylık gelir durumları % 30,80 601 milyon ve üzeri, % 24,2 451-600 milyon arası, % 18,1 150 milyon ve altı, % 16,2 151-300 milyon arası ve % 10,7 310-450 milyon arası bulunmuştur.

Ailedeki birey sayıları % 37,9 4 kişi, % 25,1 5 kişi, % 15,9 3 kişi, %12,1 6 kişi, % 3,9 2 kişi, % 3,1 7 kişi ve % 1,8 8 kişi bulunmuştur.

TABLO V Ağırlıklı Olarak Yapılan Spor

Ağırlıklı Olarak Yapılan Spor	N	%
FUTBOL	1153	47,00
BASKETBOL	526	21,50
HENTBOL	102	4,20
VOLEYBOL	363	14,80
JIMNASTIK	59	2,40
YÜZME	143	5,80
TENİS	42	1,70
BUZ PATENİ	63	2,60
TOPLAM	2451	100,00

Deneklerin ağırlıklı olarak yaptıkları spor dalları % 47 futbol, % 21 basketbol, %14 voleybol, % 5,8 yüzme, % 4,2 hentbol, % 2,6 buz pateni, % 2,4 jimnastik ve % 1,7 tenis bulunmuştur.

**TABLO VI Yapılmak İsteyip Yapılamayan Spor Branşları
Ve Yapılamama Nedenleri**

Yapılmak İsteyip Yapılamayan Spor Branşları Ve Yapılamama Nedenleri		N	%
YAPILMAK İSTENİP YAPILAMAYAN SPOR BRANŞLARI	FUTBOL	143	12,30
	BASKETBOL	76	6,50
	HENTBOL	133	11,50
	VOLEYBOL	74	6,40
	JİMNASTİK	121	10,40
	YÜZME	172	14,80
	TENİS	337	29,00
	BUZ PATENİ	106	9,10
	TOPLAM	1162	100,00
YAPILAMAMA NEDENİ	MADDİ OLANAKSIZLIKLAR	337	29,00
	ZAMAN BULAMAMAK	321	27,90
	YETERLİ TESİS OLMAMASI	235	20,20
	AİLEM İSTEMEDİĞİNDEN	122	10,50
	ÇALIŞTIRICI BULAMAMAK	69	5,90
	DİĞER SEBEPLER	78	6,70
	TOPLAM	1162	100,00

Deneklerin yapmak isteyipte yapmadıkları spor branşları % 29' tenis, % 14,8 yüzme, % 12,3 futbol, % 11,5 hentbol, % 10,4 jimnastik, % 9,1 buz pateni, % 6,5 basketbol ve % 6,4 voleybol bulunmuştur.

Denekler yapamadıkları spor branşlarını yapamama nedeni % 29 maddi olanaksızlıklar, % 27,9 zaman bulamamak, % 20,2 yeterli tesis olmaması, % 10,5 aile istemediğinden, % 6,7 diğer sebepler ve % 5,9 çalıştırıcı bulamamak bulunmuştur.

TABLO VII Spor Yapmaya İten Etkenler

Spor Yapmaya İten Etkenler	N	%
AİLE	1376	13,20
AKRABALAR	689	6,67
OKULDAKİ ARKADAŞ GRUBU	908	8,79
MAHALLEDEKİ ARKADAŞ GRUBU	1020	9,88
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ	741	7,18
YERLEŞİM YERİNDEKİ TESİS VE KULÜPLER	670	6,49
OKULDAKİ TESİS VE MALZEME	667	6,46
OKUL İÇİNDE SPORCULARA VERİLEN DEĞER	531	5,14
BASIN-YAYIN	537	5,20
ÜNLÜ OLMAK, TANINMAK İSTEĞİ	599	5,80
SPORCULARIN MAGAZİN DÜNYASINA İMRENMEK	609	5,90
İYİ SPORCU OLMA ARZUSU	532	5,15
OKULDAKİ ORTAM	540	5,23
SPOR MÜSABAKASI VE ANTRENMANI İZLEMEN	479	4,64
DİĞERLERİ	431	4,17
TOPLAM	10320	100,00

* Deneklere bu soruda birden fazla şık işaretleme seçeneği sunulmuştur

Denekleri spora yönlendiren etkenler % 13 aile, % 9,8 mahalledeki arkadaş grubu, % 8,7 okuldaki arkadaş grubu, % 7,1 beden eğitimi öğretmeni, % 6,6 akrabalar, % 6,4 yerleşim yerindeki tesis ve kulüpler ve okuldaki tesis ve malzeme, % 5,9 sporcuların magazin dünyasına imrenmek, % 5,8 ünlü olmaya tanınma isteği, % 5,2 basın-yayın ve okuldaki ortam, % 5,1 okul içinde sporculara verilen değer ve iyi sporcu olma arzusu, % 4,6 spor müsabakası ve antrenmanı izlemek ve % 4,1 diğerleri (Galatasaray, Alpay, Hagi, Abim, Kızlar) bulunmuştur.

TABLO VIII Kaç Yıldır Spor Yapıldığı

Kaç Yıldır Spor Yapıldığı	N	%
1 YIL	380	15,50
2 YIL	360	14,70
3 YIL	509	20,80
4 YIL	502	20,50
5 YIL	322	13,10
6 YIL	242	9,90
7 YIL	136	5,50
TOPLAM	2451	100,00

Deneklerin kaç yıldır spor yaptığı % 20,8 3 yıl, % 20,5 4 yıl, % 15,5 1 yıl, % 14,7 2 yıl, % 13,1 5 yıl, % 9,9 6 yıl ve % 5,5 7 yıl bulunmuştur.

TABLO IX Spor Yapma Nedeni

Spor Yapma Nedeni	N	%
OYUN OYNAMAK	626	8,62
TANINMAK VE SEVİLMEK	252	3,47
DERSLERDEN SONRA RAHATLAMAK	496	6,83
SAĞLIKLI VE GÜÇLÜ OLMAK	952	13,12
EĞLENMEK VE VAKIT GEÇİRMEK	828	11,41
FARKLI BİR YAŞANTI ELDE ETMEK	634	8,74
MADDİ BİR KAZANÇ ELDE ETMEK	344	4,74
YENİ ARKADAŞ KAZANMAK	401	5,52
KÖTÜ ALIŞKANLIKLARDAN UZAKLAŞMAK	394	5,43
İLERDE SPORLA İLGİLİ ÜNİVERSİTE OKUYABİLMEK	429	5,91
TAKIM, EKİP RUHUNU YAŞAMAK	439	6,05
BAŞARI SAĞLAMAK	379	5,22
YARIŞMA SEVİNCİNİ YAŞAMAK	419	5,77
ANTRENÖR OLABİLMEK	249	3,43
HAKEM OLABİLMEK	168	2,31
DİĞERLERİ	244	3,36
TOPLAM	7254	100,00

* Deneklere bu soruda birden fazla şık işaretleme seçeneği sunulmuştur.

Deneklerin spor yapma nedenleri % 13,2 sağlıklı ve güçlü olmak, % 11,4 eğlenmek ve vakit geçirmek, % 8,7 farklı bir yaşantı elde etmek, % 8,6 oyun oynamak, % 6,8 derslerden sonra rahatlamak, % 6 takım ve ekip ruhunu yaşamak, % 5,9 ileride sporla ilgili üniversite okuyabilmek, % 5,7 yarışma sevinci yaşamak, % 5,5 yeni arkadaş kazanmak, % 5,4 kötü arkadaşlıklardan uzaklaşmak, % 5,2 başarı sağlamak, % 3,4 tanınmak ve sevilme- antrenör olmak, % 3,3 diğerleri (başka yerler görmek, vücut yapmak, okul takımına girmek, basketbol öğrenmek) ve % 2,3 hakem olabilmek bulunmuştur.

TABLO X Sporu Meslek Olarak Seçme Nedenleri

Sporu Meslek Olarak Seçme Nedenleri	N	%
İLERİDE PARA KAZANMAK	267	16,80
İYİ SPORCU OLABİLMEK	682	42,90
MİLLİ SPORCU OLABİLMEK	336	21,10
ANTRENÖR,TEKNİK DİREKTÖR ,YÖNETİCİ OLABİLMEK	67	4,20
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ OLABİLMEK	174	10,90
DİĞER SEBEBLER	61	3,84
TOPLAM	1587	100,00

Sporu meslek olarak seçer misiniz sorusuna evet diyen 1587 deneğin sporu meslek olarak seçme nedenleri % 42 iyi bir sporcu olabilme, % 21 milli sporcu olabilme, % 16 ileride para kazanmak % 10,9 beden eğitimi öğretmeni olabilme, % 4,2 antrenör-tekniik direktör-yönetici olabilme ve % 3,8 diğer sebebler (milli takım çalıştırıcısı olabilme, Fatih Terime benzemek, çok para kazanmak, aileme iyi bir gelecek sağlayabilme) bulunmuştur.

TABLO XI Ailenin Spor Tercihlerine Bakış Açısı

Ailenin Spor Tercihlerine Bakış Açısı	N	%
KARIŞMAZ	1102	45,00
DESTEKLER	1197	48,80
ENGELLER	152	6,20
TOPLAM	2451	100,00

Deneklerin spor tercihlerine ailenin bakış açısı % 48 destekler, % 45 karışmaz, % 6,2 engeller bulunmuştur.

TABLO XII Çevrenizde Spor Yapan Bireyler

Çevrenizde Spor Yapan Bireyler	N	%
AİLEDE	490	23,30
OKULDA	578	27,50
ARKADAŞ GRUBUNDA	597	28,40
OTURULAN ÇEVREDE	307	14,60
AKRABA ÇEVREMDE	129	6,13
TOPLAM	2101	100,00

Çevrenizde spor yapan bireyler var mı sorusuna evet diyen 2101 denekten % 28,4 arkadaş grubunda, % 27,5 okulda, %23,3 ailede, % 14,6 oturlan çevrede ve % 6,1 akraba çevremde bulunmuştur.

TABLO XIII İkamet Edinilen Yere En Yakın Spor Alan Veya Alanları

İkamet Edinilen Yere En Yakın Spor Alan Veya Alanları	N	%
STADYUM	408	11,27
KAPALI SPOR SALONLARI	486	12,23
SEMT VE MAHALLE SALONLARI	475	11,96
ÖZEL SPOR SALONLARI	363	9,14
HALI SAHALAR	451	11,35
YÜZME HAVUZU	464	11,68
TENİS KORTU	330	8,31
BUZ PATENİ SALONU	500	12,59
OKUL SPOR ALANLARI VE TESİSLERİ	494	12,44
DİĞERLERİ	269	6,70
TOPLAM	4240	100,00

* Deneklere bu soruda birden fazla şık işaretleme seçeneği sunulmuştur.

Deneklerin evlerine en yakın spor alanları % 12,5 buz pateni salonu, % 12,4 okul spor alanları ve tesisleri, % 12,2 kapalı spor salonları, % 11,9 semt ve mahalle salonları, % 11,6 yüzme havuzu, % 11,3 halı sahalar, % 11,2 stadyum, % 9,1 özel spor salonları, % 8,3 tenis kortu ve % 6,7 diğerleri bulunmuştur.

TABLO XIV Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Yönelmedeki Etkisi

Beden Eğitimi Öğretmeninin Spora Yönelmedeki Etkisi	N	%
HİÇ YOKTUR	423	17,30
AZ	312	12,70
ORTA	652	26,60
ÇOK	1064	43,40
TOPLAM	2451	100,00

Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencileri spora yönlendirmelerindeki etkisi % 43 çok, %26 orta, % 12 az ve % 17 hiç yoktur bulunmuştur.

TABLO XV Haftalık Yapılan Spor Saati

Haftalık Yapılan Spor Saati	N	%
1-2 SAAT	740	30,20
3-4 SAAT	624	25,50
5-6 SAAT	526	21,50
6 SAATTEN FAZLA	561	22,90
TOPLAM	2451	100,00

(Bu sonuçlar öğrencilerin beden eğitimi dersi dışındaki spor yapma saatleridir.)

Deneklerin haftalık yapılan spor saati % 30,2 1-2 saat, % 25,5 3-4 saat, % 22,9 6 saatten fazla ve % 21,5 5-6 saat bulunmuştur.

TABLO XVI Ağırlıklı Olarak Yapılan Spor Branşları İle Bazı Parametreler Arasındaki Korelasyon Katsayıları

	Parametreler	r
Ağırlıklı olarak yapılan spor branşları	Cinsiyet	,0371
	Yaş	-,089
	İkamet edilen çevre	,53
	Devam edilen okul türü	,159
	Anne öğrenim düzeyi	,150
	Baba öğrenim düzeyi	,195
	Anne mesleği	,085
	Baba mesleği	,122
	Ailenin gelir düzeyi	,156
	Çevredeki spor yapan bireyler	,067
	Beden eğt. öğrt. Spora yöneltmedeki etkisi	,007
	Sporu meslek olarak seçme	,117

Tablo XVI’te ağırlıklı olarak yapılan spor branşları ile bazı parametreler arasındaki korelasyon katsayıları; cinsiyet 0,0371, yaş -0,089, ikamet edinilen çevre 0,53, devam edinilen okul türü 0,159, anne öğrenim düzeyi 0,150, baba öğrenim düzeyi 0,195, anne mesleği 0,085, baba mesleği 0,122, ailenin aylık gelir düzeyi 0,156, çevredeki spor yapan bireyler 0,067, beden eğitimi öğretmeninin spora yöneltmedeki etkisi 0,007 ve sporun meslek olarak seçilmesi 0,117 olarak bulunmuştur.

TABLO XVII Haftalık Yapılan Spor Saati İle Bazı Parametreler Arasındaki Korelasyon Katsayıları

	Parametreler	r
Haftalık spor saati	Devam edilen okul türü	,049
	Cinsiyet	-,0153
	Anne öğrenim düzeyi	,117
	Baba öğrenim düzeyi	,076
	Anne mesleği	,111
	Baba mesleği	,009
	Ailenin gelir düzeyi	,065
	Beden eğitimi öğretmenin etkisi	,017

Tablo XVII’te haftalık yapılan spor saati ile bazı parametreler arasındaki korelasyon katsayıları; devam edinilen okul türü 0,049, cinsiyet -0,0153, anne öğrenim düzeyi 0,117, baba öğrenim düzeyi 0,076, anne mesleği 0,111, baba mesleği 0,009, ailenin gelir düzeyi 0,065 ve beden eğitimi öğretmenin etkisi 0,017 olarak bulunmuştur.

TABLO XVIII Ailenin Aylık Gelir Düzeyi İle Bazı Parametreler Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Ailenin aylık gelir düzeyi	Parametreler	r
	Yapmak istenilen ama yapılamayan spor branşları	,310
	Yapılmak istenilen spor dalı	-,079
	Bu branşı yapamama nedeni	,115
	Ailenin spor tercihlerine bakışı	,049

Tablo XVIII’te ailenin aylık gelir düzeyi ile bazı parametreler arasındaki korelasyon katsayıları; yapmak istenilen ama yapılamayan spor branşları 0,310, yapılmak istenilen spor dalı -0,079, bu branşı yapamama nedeni 0,115 ve ailenin spor tercihlerine bakış açısı 0,049 olarak bulunmuştur.

TABLO XIX İkamet Edilen Çevre İle Devam Edilen Okul Türü Arasındaki İlişki

Devam edilen okul türü	Parametreler	r
	İkamet edilen çevre	-,042

Devam edilen okul türü ile ikamet edilen çevre arasında -,042 seviyesinde bir ilişki bulunmuştur.

5.TARTIŞMA

Araştırma kapsamına giren 2451 öğrencinin % 55,80'i bay, % 44,20'si bayandır.

Bunların % 5,50'si 11, % 40,30'u 12, % 33,70'i 13 ve % 20,60'ı 14 yaşında oldukları gözlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin % 58,30'unun il merkezinde, % 37,30'unun ilçelerde ve % 4,40'ının ise köy veya kasabalarda oturdukları gözlenmiştir.

Ankete dahil olan öğrencilerin % 43,10 6.sınıf, % 40,60'ı 7.sınıf ve % 16,30'u 8.sınıf öğrencileri oldukları gözlenmektedir.

Bunlardan % 79,70'i devlet, % 20,30'uda özel okullarda okuyan öğrencilerden oluşturmaktadır.

Yapmış olduğumuz anket çalışması ile Yalçinkaya ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışma arasında anne mesleklerine bakıldığında bizim çalışmamızda ev hanımı % 70,90 çıkarken Yalçinkaya ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmada ev hanımı % 77,8 olarak bulunduğu gözlenmiştir. Bizim çalışmamızda işçi % 7,10 çıkarken Yalçinkaya ve arkadaşlarının çalışmasında işçi % 2,8 olarak bulunduğu gözlenmiştir. Bunun sebebi olarak ta Kocaeli'nin sanayi bölgesi olması gösterilebilir.

Anne öğrenim düzeyleri ise % 34,70 ilkokul, % 22'si lise, % 19,50'si ortaokul, % 13,70'i üniversite ve % 2,40'ının lisans üstü eğitim aldıkları gözlenmiştir. Bunun yanında % 7,60'sında okur yazar olmadığı gözlenmiştir.

Çalışmamızda baba mesleklerine bakıldığında % 51,00'inin işçi olduğu gözlenirken yine Yalçinkaya ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmada baba mesleği olarak işçi %11,6 olarak bulunduğu gözlenmiştir. Yine aynı çalışmalara bakıldığında serbest meslek bizim çalışmamızda % 15,50 çıkarken Yalçinkaya ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmada % 42 olarak bulunduğu gözlenmiştir. Bunun sebebi olarak ta aynı anne mesleklerinde olduğu gibi Kocaeli'nin sanayi bölgesi olması ve bir çok fabrikanın olması bu sonucu doğurmaktadır.

Baba öğrenim düzeyine bakıldığında ise % 23,50'sinin ilkokul, % 27,90'ının ortaokul, % 22,20'sinin lise, % 20,10'unun üniversite ve % 3,30'unun da lisans üstü eğitim aldıkları gözlenmiştir.

Deneklerin aile bilgilerine bakıldığında 4 ve 5 kişilik ailelerin önde olduğu buna karşın 7 ve 8 kişilik ailelerinde olduğu gözlenmektedir.

Çalışmamızda ailelerin aylık kazançlarına bakıldığında 451-600 ve 600 milyon üzeri ücret alan ailelerin ilk sıraları aldıkları saptanırken asgari ücretten daha az maaşla geçinen ailelerin olduklarında gözlenmiştir. Karaküçük tarafından yapılan çalışmada da birbirine yakın sonuçlar elde edildiği gözlenmiştir. Bununla beraber yapılan çalışmalarda deneklerin orta seviyelerde bir kazanç sahibi olduğu gözlenmektedir.

Anketimize katılanların ağırlıklı olarak yaptıkları spor branşlarında % 47,00'sinin futbol, % 21,50'sinin basketbol, % 14,80'inin voleybol % 4,20'sinin, hentbol, % 2,40'ının jimnastik, % 5,80'inin yüzme, % 1,70'inin tenis ve % 2,60'ının buz pateni yaptığı buna karşılık Gençay ve Karaküçük tarafından yapılan çalışmada futbol %33, basketbol % 8,8, hentbol %6,6, voleybol % 9,2 ,jimnastik % 1,5 ve yüzme % 2,6 olarak bulunduğu gözlenmiştir. Bununla beraber Kocaeli bölgesinde buz pateni sporu yapılırken Gençay ve Karaküçük tarafından yapılan çalışmada buz pateni sporu yapılmadığı gözlenmiştir. Yapılan iki çalışmada da futbolun ilk sıraları aldığına bakılacak olunursa Türkiye de futbolun hızlı bir gelişme süreci içinde olduğundan ve yüksek paraların kazanılmasından dolayı orta öğrenim gençliği tarafından ilk seçilen branş olduğu görülmektedir.

Anketimizde katılanların yapmak isteyip yapamadıkları spor branşlarında % 29 ile tenisin 1.sırayı aldığı ve bunu % 14,80 ile yüzme, % 12,30 ile futbol, % 11,50 ile hentbol, %10,40 ile jimnastik, % 9,10 ile buz pateni, ve % 6,50 ile basketbol ve % 6,40 ile voleybolun izlediği gözlenmiştir.

Yapmak isteyip yapılamayan spor branşlarının yapılamama nedenleri olarakta % 29 ile maddi olanaksızlıklar, % 27,90 ile zaman bulamamak, % 20,20 ile yeterli tesis olmaması, % 10,50 ile ailenin istememesinden ve % 5,70 ile çalıştırıcı bulunamamasının olduğu gözlenmiştir. Akkaya'nın Kocaeli bölgesinde yaptığı

çalışmada da ilköğretim kurumlarında okuyan öğrenciler bazında spor salon alanları öğrenci başına 0,1 metrekare olarak bulunduğu gözlenmiştir.

Tablo VII'de görüldüğü gibi öğrencileri spor yapmaya iten etkenler sıralamasında % 13,20 ile ailenin ilk sırayı aldığı gözlenmiştir. Bunu sırasıyla mahalledeki arkadaş grubu, okuldaki arkadaş grubu, beden eğitimi öğretmeni izlerken diğer seçeneklerin birbirine yakın değerlerde oldukları saptanmıştır.

Ankete katılan öğrencilerin tamamının en az bir yıl olmak şartıyla spor yapmakta oldukları gözlenmiştir.

Öğrencilere sorulan spor yapma nedeniniz sorusuna % 13'lük bir kısmının sağlıklı ve güçlü kalabilmek ve % 11'lik bir kısmının da eğlenmek ve vakit geçirmek olduğunu ve bu şıkların en yüksek değerleri aldığına bakılırsa öğrencilerin sporu bilinçli bir şekilde yaptıkları gözlenmektedir.

Tablo I'de görüldüğü gibi ankete katılan orta son sınıf öğrencilerinin azlığından dolayı orta son sınıf öğrencilerinin Anadolu Liseleri sınavlarına hazırlanmalarından dolayı spora fazla bir zaman ayırmadıkları sonucuna varılmıştır.

Tablo IX'da görüldüğü üzere öğrencileri spor yapmaya iten nedenler nelerdir sorusuna verilen 10320 cevaptan 1376'ı aile, 1020'si ise mahalledeki arkadaş grubum şıklarını işaretledikleri görülmüştür. Geri kalan şıkların eşit ağırlıkta işaretlendiği saptanmıştır. Daha önce Kılıçgil tarafından yapılan çalışmada da arkadaş grubu % 17,00 ile ilk sırayı almıştır. Bununla beraber arkadaş seçiminin ne denli önemli olduğu ve arkadaşların spor branşı seçiminde etkili olduğu görülmüştür.

Sporu meslek olarak seçermisiniz sorusuna evet diyen 1587'i öğrenciden % 42,90'ı sporcu olabilmek, %21,10'u milli sporcu olabilmek, % 16,80'i ileride para kazanmak, % 10,90'ı beden eğitimi öğretmeni olabilmek, % 4,20'si antrenör, teknik direktör, yönetici olabilmek ve % 3,84'ü diğer sebebler seçeneğini işaretledikleri gözlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin ailelerin spora bakış açıları % 45,00'ı karışmaz, % 48,80'i destekler ve % 6,20'si engeller şeklindedir. Kılıçgil'in yapmış olduğu çalışmada da ailenin spor branşı seçimindeki rolü % 82,10 ile destekler olarak bulunduğu görülmüştür. İki çalışmadan da anlaşılacağı gibi ailenin çocukların spor branş seçimlerinde etkili olduğu gözlenmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin çevrenizde spor yapan bireyler sorusuna evet diyen 2101 öğrenciden % 28,40'ının arkadaş grubunda, % 27,50'sinin okulunda % 23,30'unun ailede, % 14,60'mın oturulan çevrede ve % 6,13'ünün akraba çevresinde spor yapan bireylerin olduğu gözlenmiştir.

Deneklerin tamamının oturdukları mekana yakın bir açık veya kapalı spor salonu, özel spor salonları, halı sahalar, buz pateni salonu, stadyum, tenis kortu, yüzme havuzu, okul spor alanları, semt veya mahalle salonlarından en az birisinin mevcut olduğu gözlenmiştir.

Ankete katılan öğrencilerin beden eğitimi öğretmenlerinin spora yöneltmedeki etkisi konusunda cevaplarının % 43,40 çok, % 26,60 orta, %17,30 hiç yok ve % 12,70 az olduğu gözlenmiştir.

Tablo XV'te görüldüğü gibi deneklerin haftalık yaptıkları spor saatlerine bakıldığında % 30,20'sinin 1-2 saat, % 25,50'sinin 3-4 saat, % 21,50'sinin 5-6 saat ve % 22,90'mın 6 saatten fazla spor yaptıkları gözlenmiştir.

6.SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç

Yaş ile ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Devam edilen okul türü ile ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

İkamet edilen yer ile ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anne öğrenim düzeyi ile ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Baba öğrenim düzeyi ile ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anne mesleği ile ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Baba mesleği ile ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Annelerin çoğunluğunun (% 71) ev hanımı, babalarının çoğunluğunun (% 51) çalışmaları nedeniyle babaların çocuklarının spora yönelmelerinde fazla etkilerinin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ailenin aylık gelir düzeyi ile, ağırlıklı olarak yapılan spor branşları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Yapılmak istenen spor branşı ile ailenin aylık geliri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Buna göre ailenin aylık gelir düzeyi artıkça öğrencilerin spor tercihlerini tenis, yüzme, jimnastik ve buz pateni yönünde kullandıkları sonucuna varılmıştır.

Aylık gelir ile öğrencilerin ailelerinin spor tercihlerine bakış açısı arasında seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Buna göre, ailenin gelir düzeyi arttıkça çocuklarının spor tercihlerinde destekleyici oldukları sonucuna varılmıştır.

Ankete katılanların haftalık spor yapma saatleri ile ailelerinin gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Buna göre öğrencilerin ailelerinin aylık gelir düzeyleri yükseldikçe haftalık olarak yapılan spor saatinin arttığı sonucuna varılmıştır.

Yapılan araştırmada anne mesleği ile öğrencilerin haftalık yaptığı spor saati arasında anlamlı bir ilişki bulunurken baba mesleği ile öğrencilerin haftalık yaptığı spor saati arasında bir ilişkiye rastlanılmamıştır.

Bununla beraber annelerin çoğunluğunun ev hanımı olmaları ve babaların çoğunluğunun çalışmaları sebebiyle babaların çocuklarının haftalık yaptıkları spor saatinde etkili olmadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Ağırlıklı olarak yapılan spor branşları ile sporu meslek olarak seçme arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Buradan çocukların yaptıkları spor branşlarının onların sporu meslek olarak seçmelerinde büyük rol oynadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Hem ağırlıklı yapılan spor branşları ile beden eğitimi öğretmenin öğrencileri spora yöneltmesi hem de öğrencilerin haftalık yaptıkları spor saati ile beden eğitimi öğretmenin öğrencileri spora yöneltmesi arasında bir ilişkiye rastlanılmamıştır.

Kocaeli ilindeki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin öğrencilerin spora yönelmelerinde etkili olmadıkları ve sadece ders saatleri içerisinde öğrencilerle ilgilendikleri sonucuna varılmıştır.

Yapılan araştırmada anne mesleği ile öğrencilerin haftalık yaptığı spor saati arasında anlamlı bir ilişki bulunurken baba mesleği ile öğrencilerin haftalık yaptığı spor saati arasında bir ilişkiye rastlanılmamıştır.

Bununla beraber annelerin çoğunluğunun ev hanımı olmaları ve babaların çoğunluğunun çalışmaları sebebiyle babaların çocuklarının haftalık yaptıkları spor saatinde etkili olmadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

6.2 Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarının ışığı altında

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin hem okul tesislerinin yetersizliği hemde bazı kötü hava şartlarında dersleri sınıflarda işlemeden dolayı zaten haftada iki saat beden eğitimi dersi yapan öğrencilerin bu dersten fazla bir verim alamadıkları gözlenmiştir. Okullardaki sınıflarda işlenecek derslerde her okulda bulunan ve her sınıfta mevcut olan TV.-VCD .(Bu bilgiler anket yapımı esnasında sınıflar gözlenerek elde edilmiştir) gibi teknoloji aletleri kullanılarak öğrencilere her hangi bir müsabaka veya o haftaki dersin içeriği hakkında hem görsel hem de işitsel olarak teorik bilgiler aktarılması onların en azından spor branşları hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlayacaktır

2. Okullarda düzenlenecek ders dışı etkinliklerde ufak çaplı yarışmalar düzenlenerek ve bu yarışmalara aileler davet edilerek ailenin çocukların spor yapmalarını da teşvik edici rollerinin ortaya çıkarılması sağlanabilir.

3. Aynı zamanda bu gibi etkinliklerde çevrede bulunan büyük, küçük esnafın böyle organizasyonlarda sponsor olarak sağlanmaları onların da okul dışı etkinliklerde öğrencilerin spor yapmalarını daha da pekiştirecektir. (forma, ayakkabı, eşortman tişört vb.)

4. Eğer böyle bir organizasyonun okul içinde yapılacağı bir yerin bulunmaması halinde belediyelerle işbirliği yapılarak bir yer tahsisi sağlanabilir. Böylelikle belediyelerin de çocukların spor yapmalarını teşvik edici rolleri ortaya çıkarılabilir.

5. Her okulda bulunan okul aile birliklerinin organizasyonu ile hafta sonu yapılabilecek ve piknik havasında geçmesi sağlanacak sportif etkinliklerle çocukların zaten betonlaşmış olan çevre koşullarından uzakta açık alanlarda spor yapmaları sağlanabilir.

6. Çocukların hareket etme ihtiyacı bu dönemlerde oldukça fazladır. Beden eğitimi dersinin hem bu ihtiyacı karşılamada hem de öğrencinin fiziksel , psikolojik olarak yetişmesinde en önemli ders olduğu görüşümdedir.

7. Okullarda yapılan beden eğitimi derslerinin iki saatle sınırlı kalmamasının ve bu saatin artırılması gerektiğini savunuyorum. Ancak eldeki imkanlar doğrultusunda beden eğitimi ve spor derslerinin haftada yapılan iki saatle sınırlı kalmamasının beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı faaliyetlerde yukarıda belirttiğim gibi daha çok öğrenciye yönelik faaliyetler düzenlemeleri gerektiğini düşünüyorum.

8. Ayrıca bazı okullarda 23 Nisan ve 19 Mayıs komitelerine seçilen ve bütün vakitlerini bu zamanlarda komite programlarıyla değerlendiren beden eğitimi öğretmenlerinin okuldaki programları aksamakta ve derslerin boşa geçtiği görülmektedir.

9. Oysaki çoğu ilköğretim okullarında 1 olan Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin bu yüklerini hafifletmek ve öğrencilerin spora yönelmelerinde daha aktif olabilecek beden eğitimi öğretmenlerinin hiç vakit kaybetmeden bu okullara tayin edilmeleri sağlanmalıdır. Bunun için beden eğitimi ve spor yüksekokullarından her yıl okul başına en az 150 mezun verilmekte bu mezunların bir an evvel okullara tayinleri sağlanarak bu gibi durumların artık adını bile anmamak gerekmektedir.

10. Özellikle gelişmiş ülkelerde spor branşlarının belirlenmesi ve çocukların spora yönelmeleri bilimsel verilere göre yapılırken bizim ülkemizde toplumsal tabakalaşma sonucunda çocuk spor branşı seçmektedir. Oysaki ilkokuldan başlanılmak üzere spor eğitimi verilirse bu sorunun ortadan kalkacağı ve uluslar arası düzeyde başarılı öğrencilerin daha da artacağı görüşümdedir.

KAYNAKLAR

Açak, M., Iğın, A., Erhan, S., (1997), Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı., Dünya Basımevi. Malatya. S. 1-2.

Açıkada, C., Ergen, E., (1990), Bilim ve Spor. Ankara. S.211

Adır, Y. E., (1998), Çocuklarda Spor Branşı Seçimine Toplumsal Yapının Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi

Akkaya, L., (1998), Kocaeli Orta Öğretim Gençliğinin Sportif Tercihlerini Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi

Aksoy, C., (1999), Beden Eğitimi Ve Sporun Eğitime Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Akyol, A., (1976), Cumhuriyetin Ellinci Yılında Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor. Gençlik ve Spor Hizmetleri Kaynak Dokümanlar Serisi. 15:1. Ankara

Başaran, Z., (1998), Türk Spor Örgütlenme Sürecinde Rekreasyon Anlayışı ve Bugünkü Uygulanabilirliği. Yayınlanmamış Doktora Tezi

Baumann, S., (1994), Uygulamalı Spor Psikolojisi. Ankara. S. 42-43

Büyük Larousse. (1986), İstanbul. C.1, S.20

Can, H., Tuncer, D., Ayhan, Y., (1996), Genel İşletmecilik Bilgileri. 8.Baskı, Siyasal Kitabevi. Ankara. S.105

Con, M., Yetim, A., Ağaoğlu, S.A., Taşmektepligil, M.Y., (1997), Elit Düzeylerde Spor Yapanların Spora Yönelmelerinde İlk Ve Orta Öğretim Kurumlarının Etkisi Üzerine Bir Araştırma. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi, ,Ankara.Cilt:II,Sayı.1,S.41-42

Dinçtürk, S. (1988), Beden Eğitimi Etkinliklerinde Karşılaşılan Başlıca Sorunlar, Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları. Türk Eğitim Derneği Yayınları. Ankara. S.95

Doğan, İ., (2000), Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar. Sistem Yayıncılık. İstanbul. S.216

Erdemli, A., (1996), İnsan Spor ve Olimpizm. Sarmal Yayınevi. İstanbul. S.27-59

Ergen, E., (1998), Çocuk Spor ve Eğitim. 5.Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı. Ankara. S. 61

Erkal, M., (1992), Sosyolojik Açıdan Spor. Filiz Kitabevi. Ankara

Erkan, N., (1994), Yaşam Boyu Spor Nedir.?, Aköz, Y., Türkiye Ve Olimpiyat Sempozyumu. Ankara

Erkan, N., (2000), Yaşam Boyu Spor. Bağırhan Yayınevi. Ankara. S.149

Ersoy. G.K., (1986), Spor Ve Beslenme. Milli Eğitim Basımevi. Ankara. S.7

Ertat, A., (1984), Çocuk Ve Spor, Spor Hekimliği Dergisi, Cilt:19 , Sayı: 2, S.77, İzmir

Fişek, K., (1985), 100 Soruda Türkiye Spor Tarihi. Gerçek Yayınevi. İstanbul. S.8

Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi. Cilt: 1, Sayı: 4, S. 35/36, Ekim 1996

Genel Bilgi Ansiklopedisi., (1989),, A' Dan Z' Ye. Serhat Yayınları, İstanbul. S.1242

Gündüz, N. (1988),, Beden Eğitiminde Öğrencilerin Değerlendirilmesi. Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği Yayınları. Ankara. S.153

İkizler, C., (2000),, Sporda Sosyal Bilimler. İstanbul. S. 99-100

İnel, M. S.,Barut, M., (1994),, Toplum Bilim Açısından Spor. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri III. Ulusal Kongresi Bildiri Özetleri. Ankara. S.56

Kalyon, T. A., (1997),, G.A.T.A. Spor Hekimliği. Sporcu Sağlığı ve Spor Sakatlıkları. Gata Basımevi. Ankara

Karaküçük, S., (1997),, Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme. Ankara

Karasar, N., (1984),, Bilimsel Araştırma Yöntemi. Bilim Yayınları. Ankara

Kılbaş. Ş., (2001),, Rekreasyon Boş Zaman Değerlendirme. Anaca Yayınları. S. 151-152

Kılıçgil, E., (1998),, Sosyal Çevre-Spor İlişkileri. Bağırhan Yayınevi., Ankara. S.5-8-38-39-46

Koçyiğit, F., (1992),, Hacettepe Üniversitesi. Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri. 20-22 Kasım. Ankara. S.105

Kolayış, H., Taşkıran, Y., (2001), Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetenek Seçimindeki Rolü. Uludağ Üniversitesi II. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu. Bursa. S.161

Koruç, Z., Bayar, P. (1990). Kitle Spor ve Spor Psikolojisi. Spor Ahlakı Ve Spor Felsefesine Yeni Yaklaşımlar Sempozyumu., İstanbul: İstanbul Üniversitesi. S. 115-118

Koşu, S., (1998), Sporun Sosyal Bütünleşmeyi Sağlamada Rolü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi

Köknel, Ö., (1970), Türk Toplumunda Bugünün Gençliği. Bozak Matbaası. İstanbul.

K.P.K.M., (1997), Rakamlarla Kocaeli, İl Planlama Ve Koordinasyon Yayını, Yayın No:1 Kocaeli

Kuter, M.,Öztürk, F., (1997), Antrenör Ve Sporcu El Kitabı. Bağırhan Yayınevi. Ankara. S. 41

Küçük, V., (1997), Sporda Yönlendirmenin Yeri Ve Önemi. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu. Antrenman Bilgisi Ana Bilim Dalı. Doktora Tezi

M.E.B., (1994), Okul İçi Beden Eğitimi Spor Ve İzcilik Dairesi. İlk Orta Öğretim Kurumları Beden Eğitimi Öğretmeninin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Talimatı. Ankara. S.85

M.E.B., (1995), İlköğretim Okulları. Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları. Milli Eğitim Basımevi. İstanbul. S.13-14

Mihajlova, V., Milenovic, B., Hristov, N., Arslannagic, I., (1981), Çocukları Spora Erken Yönlendirme. Spor Hekimliği Dergisi. İzmir. Cilt: 16. Sayı: 3 S.73

Morris, M., (1978), Dont Rush Your Kids. Illinois

Murathı, S., (1988), Antrenman Bilgisi. Yüksek Lisans Notları. İstanbul,

Murathı, S., (1991), B.E.Ö.G.S.D. Spor Bilim Dergisi. Sayı.6. S.19-24

Murathı, S., (1997), Çocuk ve Spor. Bağırhan Yayınevi. Ankara. S.52-58

Nixon, J., Jewe.H.A.,(1980), An Introduction To Physical Education, Nineth Edition Alyn And Bacon. Boston

Okumuş, Y., (2002), Kocaeli İlinde Bulunan,Farklı Sanayi Kuruluşlarında Çalışan Bireylerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Tercihlerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi

Orhun, A.A., (1994), Beden Kültüründe Paradigma Değişimi Ve Okul Sporunun Yeniden Sorgulanması. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri III. Ulusal Kongresi Bildiri Özetleri. Ankara. S.53

Ökmen, H., Açıkalm, A., Koyuncu, N., Saydar, Z., (1985) Yüksek Öğrenim Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlikleri Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri. Milli Eğitim Basımevi. Ankara. S.9

Özmen, Ö., (1999), Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni., Bağırhan Yayınevi. Ankara. S.11,26-27

Öztabağ, L., (1971), Eğitim Sosyolojisi. Remzi Kitabevi. İstanbul

Öztürk, F., Yücel, B., Temoçin, S., Kuter, M., Olaru, A., Spor Bilimleri Sözlüğü.
Türk Spor Vakfı. S.47

Öztürk, F., (1998), Toplumsal Boyutlarıyla Spor. Spor Kitapevi. Ankara. S. 7-13,51,91- 94

Pangrazi, P.R., (1992), Dynamic Phphysical Education For Elemantry School Children. USA. S.505

Selçuk, H., (1990), Beden Eğitimi. İstanbul. S. 9-12

Siedentop, D., (1990), İntroduction To Physical Education, Fitness And Sport. California. S. 92

Suiçmez, H., (1984), Karadeniz Gazetesi. Sayı:6352. Trabzon

Suna, Y., (1996), Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri Ve Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. Ankara

Sunay, Y., (1998), Spor Eğitim Alt Yapısında Beden Eğitimi Öğretmeni Ve Antrenörün Önemi. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. Ankara. Sayı. 2. Cilt. III.S. 44-45

Tamer, K., (1988), Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi. Anadolu Üniversitesi Yayınları. No:200, Eskişehir

Taşkın, Ö., Kaya, M., Şirin, E.F., (2001), Özel Yetenek Sınavını Kazanan Öğrencilerin Sınavlarda Aldıkları Puanların Mezun Oldukları Lise Alanlarına Göre Değerlendirilmesi. Uludağ Üniversitesi II. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu. Bursa. S.173

T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü 2000 Genel Nüfus Sayımı Geçici Sonuçları

Temel, C., (1999), Türkiye’de Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Programlarının İncelenmesi. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Programı Sempozyumu., Bursa. S.19-20

Tezcan, M., (1996), Eğitim Sosyolojisi. Ankara

Turgut, B., (2002), Çocuk Ve Eğitim. Yayınlar Dairesi Başkanlığı. Ankara

Varış, F., (1994), Eğitim Bilimine Giriş. Atlas Kitabevi. Konya

Voigt, D., (1998), Spor Sosyolojisi. Çeviren: Atalay.. A., Alkım Yayınları. İstanbul. S.121-122

Yalçın, H.F., (1995), Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı. Gazi Üniversitesi Yayınları. Ankara. S.1-2

Yalçinkaya, M., Saracaloğlu, A.S., Varol, S.R., (1993), Üniversite Öğrencilerinin Spora İlişkin Görüşleri Ve Beklentileri. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. Cilt-4, Sayı-2, S.12-26

Yaylacı, F., (1996), Mini Basketbol' da (6-12 Yaşlar Arası) Pedagojik Yaklaşım. Akdeniz Üniversitesi Besyo Konferansları. Gençlik Yayınevi. Ankara

Yetim, A., (2000), Sosyoloji Ve Spor. Ankara. S. 116-117,136

Yolcu, İ., (1992), Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi Ve Sporun Yeri Ve Önemi. 1.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi Ve Spor Sempozyumu. Ankara

ÖZGEÇMİŞ

M. Fahrettin ASLAN, 1975 yılında İzmit'te doğdu. İlk, Orta ve Lise öğrenimini İzmit'te tamamladı.

1995 yılında Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümüne kayıt yaptırdı. Yine aynı okulu 2000 yılı güz döneminde bitirdi.

2000 yılının bahar yarı yılında Ulugazi İlköğretim okulunda vekil olarak beden eğitimi öğretmenliği yapmaya başladı.

2000 yılının Ağustos ayında Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunun açmış olduğu yüksek lisans programı sınavına girdi. Sınavı başarıyla geçti.

Halen Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulunda hem araştırma görevlisi olarak çalışmakta hem de yüksek lisans eğitimini tamamlamaktadır

ANKET SORULARI

SAYIN GENÇ ARKADAŞ !

'Kocaeli ili ilköğretim okullarında okuyan öğrencilerin spora yönelmelerinde ailenin, beden eğitimi öğretmeni ve çevrenin etkileri' isimli bir bilimsel çalışma için görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

1. Cinsiyetiniz Bay Bayan
2. Yaşınız
3. Sınıfınız
4. Devam Ettiğiniz Okul Türü Devlet Özel
5. İkamet Ettiğiniz Çevre İl İlçe Kasaba-Köy
6. Annenizin ve Babanızın Öğrenim Düzeyi

	<u>Anne</u>	<u>Baba</u>
Okur Yazar Değil	0	0
İlkokul	0	0
Ortaokul	0	0
Lise	0	0
Üniversite	0	0
Lisans Üstü	0	0

7. Annenizin ve Babanızın Mesleği

	<u>Anne</u>	<u>Baba</u>
Ev Hanımı	0	0
İşsiz	0	0
İşçi	0	0
Memur	0	0
Askeri Personel	0	0
Öğretmen-Öğretim Görevlisi	0	0
Serbest Meslek (Doktor,Avukat,Muhasebeci vb.)	0	0
Sanayici	0	0
Emekli	0	0
Diğerleri (Lütfen Yazınız).....	0	0

8. Ailenizin Aylık Gelir Düzeyi, (Lütfen Yazınız)

9. Ailenizdeki Birey Sayısı, (Lütfen Yazınız)

10. Ağırlıklı Olarak Yaptığınız Spor Branşının Adı

Futbol Basketbol Hentbol Voleybol Jimnastik Yüzme
 Tenis Buz Pateni Diğerleri (Lütfen Yazınız)

11. Yapmak İsteyipte Yapamadığınız Spor Branşları Var Mı? Evet Hayır

Eğer Cevabınız Evet İse Spor Dalı

Bu Branşı Yapamamanızın Nedeni : Maddi olanaksızlıklardan dolayı
 Zaman bulamadığımdan dolayı
 Yeterli tesis imkanının olmamasından
 Ailem istemediği için
 Bu branşla ilgili bir çalıştırıcı bulamamak
 Sağlık durumumun bozuk olması
 Diğer sebepler (Lütfen Yazınız).....

12. Sizi Spor Yapmaya Yönelten Etkenler Nelerdir?

- Ailem
- Akrabalarım
- Okuldaki Arkadaş Grubum
- Mahalledeki Arkadaş Grubum
- Beden Eğitimi Öğretmenim
- Yerleşim Yerindeki Tesis ve Kulüpler
- Okuldaki Tesis ve Malzemeler
- Okul İçinde Sporculara Verilen Değer
- Basın-Yayın (TV-Gazete-Dergi-Kitaplar)
- Ünlü Olmak, Tanınmak ve Sevilme İsteği
- Sporcuların Magazin Dünyasındaki Yaşantısına İmrenmek
- İyi Sporcu Olma Arzusu
- Okuldaki Ortam
- Spor Tesislerinde Müsabaka ve Antrenman Seyrederek
- Diğerleri (Lütfen Yazınız)

13. Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz? (Lütfen Yazınız).....

14. Neden Spor Yapıyorsunuz?

- Oyun Oynamak İçin
- Tanınmak ve Sevilmek İçin
- Derslerden Sonra Rahatlamak İçin
- Sağlıklı ve Güçlü Olabilmek İçin
- Eğlenmek ve Vakit Geçirmek İçin
- Farklı Bir Yaşantı Elde Edebilmek İçin
- Maddi Bir Kazanç Elde Edebilmek İçin
- Yeni Arkadaşlar Kazanabilmek İçin
- Kötü Alışkanlıklardan Uzaklaşabilmek İçin
- İlerde Sporla İlgili Üniversite Eğitimi Görmek için
- Takım,Ekibin Ruhunu Yaşamak için
- Başarı Sağlamak için
- Yarışma Sevincini yaşamak için
- Antrenör Olabilmek için
- Hakem Olabilmek için
- Diğerleri (Lütfen Yazınız)

15. Sporun Meslek Olarak Seçmişsiniz? Evet Hayır

Eğer Cevabınız Evet İse Nedeni Nedir?

- İleride Para Kazanmak İçin
- İyi Bir Sporcu Olabilmek İçin
- Milli Sporcu Olabilmek İçin
- Antrenör, Teknik Direktör ve Yönetici Olabilmek İçin
- Beden Eğitimi Öğretmeni Olabilmek İçin
- Diğerleri (Lütfen Yazınız).....

16. Aileniz Spor Tercihlerinize Karışır mı?

- Karışmaz Destekler Engeller

17. Çevrenizde Sizden Başka Spor Yapan Bireyler Var Mı? Evet Hayır

Eğer Cevabınız Evet İse

- Ailemde
- Okulumda
- Arkadaş Grubumda
- Oturduğum Çevrede
- Akraba Çevremde

18. İkamet Ettiğiniz Eve En Yakın Spor Alan Veya Alanları Nelerdir?

- Stadyum
- Kapalı Spor Salonları
- Semt ve Mahalle Sahaları
- Özel Spor Salonları
- Halı Saha
- Yüzme Havuzu
- Tenis Kortu
- Buz Pateni Salonu
- Okul Spor Alanları ve Tesisleri
- Diğerleri (Lütfen Yazınız)

19. Bu Alanlardan Yararlanıyor musunuz. Evet Hayır

20. Beden Eğitimi Öğretmeninizin Spora Yönelmenizdeki Etkisi Ne Kadardır?

- Hiç Yoktur
- Az
- Orta
- Çok

21. Haftada kaç saat spor yapıyorsunuz?

- 1-2 saat
- 3-4 saat
- 5-6 saat
- 6 saat'ten fazla

22. Örnek Aldığınız veya Beğendiğiniz Sporcuyu Var Mı?

Var Yok

Cevabınız Var İse Sporcunun Adı: (Lütfen Yazınız).....

Branşı : (Lütfen Yazınız).....